

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 500 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po preizku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekov
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nemške zahteve

Po madriškem zasedanju Sveta Društva narodov se je nemški zunanji minister dr. Stresemann ustavil v Parizu. Na konferencah s Poincarejem in Briandom so pregledali dosedanje uspehe locarnske politike zblizanja med obema velesilama in se razgovarjali o bodočem delu v tem pravcu. O sestanku samem je prišlo le malo v svet, vendar je prevladal optimizem, kakor vedno po osebnih sestankih med Briandom in Stresemannom, poudirjem sloge in pomirjevalne politike med nemškim in francoskim narodom.

Ta optimizem je kmalu na to utrdila vest, da je nemška vlada in z njo skoraj istočasno tudi francoska sprejela Youngov načrt plačevanja vojne odškodnine za temelj diplomatskih pogajanj o tem predmetu, ki naj bi po istočasnem sporazumu pričela že prihodnji mesec, če bodo s tem sporazumne vlade tudi ostalih velikih držav predvsem Anglije in Italije. Govorilo se je že tudi o mestu, kjer naj bi se ta, ena najbolj važnih, poveljnih, diplomatskih konferenc vršila in je z nemške strani imenovano znano kopališče Baden-Baden. Na vsak način se bo ta konferenca vršila še pred jesenskim zasedanjem Društva narodov.

Za potek in uspeh te diplomatske konference pa v celoti ne vlada več tak optimizem, odkar je objavljen sklep nemškega ministrskega sveta. Dočim je Youngov načrt sprejet soglasno, se temu pristavlja, da so pri tej priliki ugotovljene tudi smernice nemške zunanje politike sploh. In te smernice so v zahtevi, da naj se istočasno izvrši popolna likvidacija vseh še visejih vprašanj izza svetovne vojne.

Popolna likvidacija vseh vprašanj je vseeno malo preveč obširen pojem in francoska javnost se začudeno vprašuje, kaj si v Berlinu pod tem pač predstavlja.

Predaleč Nemci po dosedanjih skušnjah s takimi pretiranimi zahtevami najbrže ne bodo šli, gotovo pa je, da bodo poskušali doseči koncesije v treh problemih: razorožitvi, izpraznitvi zasedenega ozemlja in eventualno tudi reparacijah.

»Räumung, Rüstung, Reparationen« — to so tri veliki R, ki se kot strupena kača vlečejo skozi vse peripetije nemške poveljne zunanje politike. Vedno in ob vsaki priliki naglašajo nemški državniki in diplomati te tri R in zahtevajo njihovo likvidacijo, ali pa vsaj tri male r.

»Räumung« ta leži posebno pri srcu vsem nemškim politikom. Izpraznitev Porenja in vrnitev bogate saarske kotline. Dočim so se še do nedavna nemški uradni krogi izogibali obe ti vprašanji spajati, jih v zadnjem času dosledno skupno obravnavajo. Porenje je bilo zasedeno po mirovnih pogodbah zato, da služi kot garancija za izvrševanje finančne obveznosti od nemške strani. Radi tega so Francozi v načelu tudi pristali, da se o tem razgovarjajo, vendar pa samo v sporazumu z vsemi ostalimi državami, ki so zainteresirane pri reparacijah, vključno temu, da je za take razgovore predviden šele rok 1. 1935. To načelno francosko stališče je seveda razumljivo in bi prišlo v poštev šele tedaj, če bi vse države obvezno sprejele Youngov načrt, ki bi s tem dal dovolj jamstva, da bo Nemčija izvršila vse svoje finančne obveznosti.

Drugačna je zadeva saarske kotline, ki je dana Franciji v eksploatacijo kot nadomestilo za porušene bogate rudnike v severni Franciji. Ta eksploatacija naj traja 15 let. Tekom tega časa izvršujejo vso upravo organi Društva narodov. Po tej dobi pa bi se imelo vršiti ljudsko glasovanje, ali naj se Saar definitivno spoji s Francijo, ali naj pripade zopet Nemčiji, ali pa ostane samostojen pod okriljem Društva narodov. Zadeva je torej širšega značaja, predpisi so jasni in Društvo narodov bo odločalo.

Kar se tiče razorožitve, bodo Nemci težko prodrli s svojimi predlogi, kakor so to pokazale dosedanje konference. Na teh je njihov delegat ostal z vsemi predlogi osamljen, edino sovjetski zastopniki so ga podpirali. Tudi zahteva po popolni odpravi vojne kontrole se zdi sumljiva posebno po poslednjih odkritjih, ki nemško in sploh premaganih držav razorožitev kažejo v zelo čudni luči.

V vprašanju vojne odškodnine pa so zavezniki že toliko popustili, da so nemške zahteve v tem naravnost nezaključljive. Posebno, če upoštevamo, da zavezniki doslej niso imeli vidnega uspeha v naporih, da bi se vprašanje definitivne ureditve reparacijskega vprašanja vezalo za vprašanjem medzavezniških dolgov. Vsekakor bo ta problem predmet razprave predstopajoče diplomatske konference.

Najbolj nevarna pa je nemška zahteva po rektifikaciji vzhodnih mejah. Ta zahteva je od-

Vznemirjanje naše meje

Žalosten dogodek ob meji -- Tri osebe ubite -- Rovarenje bolgarskih komitašev -- Znani bolgarski komita Jov. Bosiljkov ustreljen

(Od našega dopisnika.)

Caribrod, 23. junija 1929.

V noči med 20. in 21. junijem so poskušale tri osebe na nezakonit in nedovoljen način na kraju, imenovanem Pčelište, v območju občine Vrabče, pobegniti preko naše meje v Bolgarijo. Po pozneje ugotovljeni identiteti so to bili: Stojilko Simonovič iz vasi Dragubite in njegova hči Katinka, ki ju je vodil Jovanče Bosiljkov, bolgarski podanik iz Jelenograda, sreza trnskega, ki prebiva stalno v neposredni bližini naše meje.

Ko so naše obmejne straže opazile te tri osebe, kako se plazijo proti meji, so jih pravočasno z glasnimi klici ponovno pozvale: »Stoj!«, kakor to odredjajo predpisi za obmejno službo. Namesto, da bi se ustavile, je pričel vsak od njih bežati na drugo stran.

Vrščec svojo dolžnost so obmejni stražari pričeli streljati za begunci, ki so mrtvi obležali nedaleč od meje.

Ko je pozneje prišla patrulja in ko so preiskali trupla, so pri Simonoviču našli pismo, ki pojasnjuje ta žalosten dogodek.

Katinka je žena Radenka Dimitrijeviča, ki je pred dvema leti ubežal v Bolgarijo. Da ne bi več sameval, je pisal svojemu tati Stojilku Simonoviču, da naj mu pripelje Katinko. Za stroške in nagrado mu obljublja 50 levov. Za posredovalca je v celi zadevi služil Jovanče Bosiljkov, ki je znan tihotapec in bolgarski komitaš, ki je po skritih stezah vodil ljudi preko meje in s tem rušil suverenost naše meje. Tudi pri tej priliki je protizakonito prišel k nam, da bi lahko izročil pisma Stojilku in Katinki.

Atentat, ki se je začetkom minulega meseca odigral na progi pri Vranjski banji je po tolikih težkih incidentih na našem obmejnem ozemlju dal našim oblastem dovolj povoda, da so izdale najstrožje ukrepe v svrhu čuvarja miru in reda v mejah naše države.

Atentat na železniško progo pri Vranjski banji so ravno tako izvršile osebe, ki so bile na protizakonit način poslone in pripeljane preko meje na naše ozemlje. Na temelju do-

kazov, dognanih po preiskavah v tolikih dosedanjih zločinih ob meji, imamo dovolj povoda k sumnji in celo trditvi, da se na bolgarskem ozemlju v bližini naše meje stalno nahaja veliko število oseb, ki so vedno pripravljene prekorati mejo in na našem ozemlju izvrševati teroristično akcijo. Mnoge osebe, ki so bile aretirane, so priznale, da so jih poslali iz Bolgarije z izrecnim nalogom, da pri nas izvršujejo zločine in atentate, kakor se je to zgodilo pri Vranjski banji.

V naši državi takih akcij ne moremo trpeti in je povsem razumljivo, da je našim obmejnim stražnikom dan nalog, da energično sprečavajo vsako tako nezakonito dejanje. Saj smo že mnogokrat preje in tudi v zadnjem času imeli slučaje, da so naše oblasti zaustavile ženske osebe, za katere se je pozneje dognalo, da so to dobro oboroženi razbojniki.

Naše prebivalstvo v obmejnih krajih je opozorjeno, da naj brez dovoljenja ne poskuša prekorati meje, posebno ne na prepovedanih krajih. Vendar pa je ugotovljeno, da bolgarski agenti izkoriščajo naivnost in deloma neinformiranost našega ljudstva, da mamijo z raznimi sredstvi in preko sumljivih oseb naše ljudi, da kršijo predpise in na ta način poskušajo na protizakonit način prekorati mejo, kar najbolj dokazuje pismo, najdeno pri ustreljenem Simonoviču.

Bolgarsko časopisje, ki je danes prispelo sem, pa poskuša ta žalosten dogodek opisati na neresen in nedostojen način. S splošnim in enoličnim komentarjem vsak list drugače opisuje dogodek. Značilen je detalj v opisu sofijske »Slobodne Reči«, kjer se Jovanče Bosiljkov označuje za »dobrega poznavalca skritih steza« na našem obmejnem ozemlju. To prav dobro dokazuje, da je ne samo bolgarska vlada, marveč tudi bolgarsko javno mišljenje zelo dobro poučeno o metodah in o osebah, ki rušijo obmejni mir in red in na ta način nemoteno pomagajo k temu, da se kalijo in ogrožajo dobri odnosi med dvema sosednjima državama.

Kongresna nedelja v Belgradu

Kongres železničarjev -- Zahteve obrtnikov -- Tekma pevskih društev

Belgrad, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Za pravoslavne binkošne praznike so različne korporacije sklicale kongrese v Belgradu.

V soboto in včeraj se je vršil kongres železničarjev in brodarjev, ki se ga je udeležilo 105 delegatov. Sprejeli so resolucije glede spremembe zakona o prometnem osebju, delavskega pravilnika za pomožno osebje, povišanja prejemkov, pravilnika za službene obleke, delovnega časa za nastavljenice in nena-stavljenice in glede voznih ugodnosti. Pri volitvah odbora je bil izvoljen za predsednika Čaudarevič. Razen tega so v odboru trije Slovenci: II. podpreds. Ivan Škerjanc iz Ljubljane, tajnik Dragotin Tomak iz Belgrada, blagajnik Josip Simončič iz Belgrada.

Zveza obrtnikov Jugoslavije je tudi sklicala svoj kongres. Včeraj so bili na dnevnem redu referati o novem zakonu o delavcih, o vprašanju naše carinske politike, o obrtnih šolah. Kongres je sprejel resolucije, ki se nanašajo na referate. Danes dopoldne se je kongres v hotelu »Slavija« nadaljeval. V glavnem se je nadaljevala razprava o carinski politiki in o obrtnih šolah. Morda najvažnejši je bil sklep obrtniškega kongresa, da naj se ustanovi carinski svet pod predsedstvom trgovinskega ministra. Druga glavna zahteva, ki se je mnogokrat poudarjala, je bila ta, naj se carinska politika podvrže splošni reviziji. Tretja zahteva pa je bila, da naj carinsko politiko vodi trgovinsko, ne pa finančno ministrstvo. Dr. Olie je referiral o obrtniških šolah. V svojem referatu je poudarjal stališče, da je treba obrt-

niške šole čim bolj spopolniti. Nato je bil izvoljen nov osrednji odbor.

Tretji važni kongres je bil kongres Zveze jugoslovanskih pevskih društev. Obenem je Prvo belgarsko pevsko društvo proslavilo 75 letnico svojega obstoja. Iz Slovenije je bilo zastopano pevsko društvo »Merkur« po Milanu Kovačiču. Sodni svetnik dr. Anton Lajovic, ki je bil pozvan v razsodišče, je obenem zastopal Glasbeno matico v Ljubljani s pooblastilom, da izreče društvu čestitke.

Danes dopoldne so se vršile tekme, ki se jih je udeležilo 11 društev. Šlo je za to, kateremu izmed društev se prizna prehodno darilo Nj. V. kralja zlata lira za eno leto. Popoldne so se tekme dokončale. Liro si je pridobil novosadski ženski pevski zbor. Drugo darilo se je priznalo belgarskemu pevskemu društvu »Stanković«, tretje pa vukovarskemu društvu »Javor«. Zvečer so nagrajena društva priredila koncert, na katerem se jim je razdelilo devet diplom. Pevska prireditev je, kakor je Vaš dopisnik izvedel iz krogov razsodnikov, potekla zelo lepo. Splošen vtis je prav dober. Hrvatska in slovenska pevška društva se niso udeležila tekem, pač pa sta bili zastopani Češkoslovaška in Poljska po odposlancih.

Nabave železniškega ministrstva

Belgrad, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Prometno ministrstvo razpiše vsako leto ob tem času velike nabave. Nabave so, ali za celo leto, ali za pol leta. Trenutno je na dnevnem redu končna rešitev nabav v višini 400 milijonov. Iz prometnega ministrstva se čuje, da se bodo te nabave v razmeroma visoki količini oddale izključno domači industriji.

Agrarna banka

Split, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Pri oblastni kmetijski zadrugi v Splitu je bilo vpisanih za 3.300.000 Din delnice agrarne banke. 3.000.000 Din je vpisala oblastna zadruga za kmetijski kredit in njene podružnice, 300.000 pa so vpisali posamezniki.

Starostno zavarovanje -- nujna zahteva našega gospodarstva

Družabni tresljaji nastajajo največkrat radi nesigurne eksistence delavnih slojev. Ta nesigurnost vpliva na duševni razvoj prizadetih, jim vceplja nezaupanje v družbo, jim ubija smisel in voljo, da je žrtve za višje cilje potrebna in izpodnaša tla avtoriteti.

Ta dejstva je imela pred očmi Washingtonska konferenca leta 1919, ko se je izrekla za čim izrazitejšo socialno politiko v posameznih državah. Nazorno je poudaril to stanje tudi dr. Brauns kot predsednik sedanjega zasedanja mednarodnega urada dela v Ženevi. Končno se je tega zavedal pri nas tudi zakonodajalec, ko je določil z zakonom o zavarovanju delavcev, da se mora izvesti zavarovanje za onemoglost, starost in smrt najkasneje do dne 1. julija 1925.

Državno življenje se pozneje pri nas ni razvijalo v smislu čimhitrejši konsolidacije. V javnem življenju so dobile velikokrat premoč sile z egoističnimi tendencami. Radi tega so se izgubljali iz vidika oni skrivni, pa globoki sestavni deli, brez katerih ni mogoče napraviti trdne in trajne celote. Starostno zavarovanje se je postavilo z dnevnega reda, s čim se ni prizadejal udarec le delavstvu, ampak tudi gospodarstvu.

Tudi gospodarstvu! Sicer se je silno rado trdilo in se še trdi, da se ne more pri nas izvesti starostno in invalidno zavarovanje radi gospodarske krize. Takih trditvev se pa moreje posluževati le ljudje, ki nimajo čistih namenov. Mnenje pravih gospodarskih strokovnjakov je pa ravno nasprotno. Stara, solidna in tehnično popolna podjetja pa naravnost žele, da bi vendar enkrat prišlo do starostnega zavarovanja.

Zakaj? Solidna, stara podjetja zaposlujejo delavce že desetletja. Imajo delavce, ki so v podjetju zrastle, se postarali in onemogli. Čisto gospodarsko vzeto, so ti delavci za podjetje manj produktivni in njihova storitvenost ne odgovarja povprečni storitvi.

Moderna podjetja morajo uvajati vedno popolnejšo tehniko v svoje obrate, sicer ne bi mogle biti kos zahtevam sedanje dobe. Starejši, onemogli delavci niso in ne morejo biti kos tej novi tehniki. Radi tega mora podjetje klicati novih, mlajših moči preko dejanske potrebe.

Racionalizacija izžrpa delovno silo človeka veliko hitreje kakor prejšnji način produkcije. To čutijo predvsem starejši delavci. Naravno je, da narašča število starostno oslabilih delavcev od leta do leta.

Sicer ne pozna sedanjí način gospodarstva skoraj nikakih obveznosti. Kljub temu pa so podjetja le nekako moralno obvezna, da ne vržejo delavca, ki se je pri njih takorekoč izžle, na cesto. Radi takega položaja imajo veliko višje izdatke, kakor bi jih sicer imela, ako bi bilo zavarovanje za onemoglost in starost že v veljavi. Nekatera podjetja skušajo priti okom tem razmeram s tem, da ustanavljajo lastne fondе, v katere morajo precej prispevati. Ti prispevki so v gotovih razmerah višji, kakor pa bi bili prispevki za zakonite starostno zavarovanje.

Izvedba starostnega zavarovanja je nujna tudi iz drugega vidika. Ker ni delavec preskrbljen za starost, je prisiljen, da ostane v obratu, dokler ne ugasne. Delazmožen v pravem pomenu besede je pa le k večjemu do 60. leta. V Sloveniji imamo pa delavcev, ki so priglasi v zavarovanje, v starosti nad 60 let do 5000. Čisto naravno je, da je staro, izmorgano telo bolj podvrženo boleznim, kakor pa mlado in čilo. Taki stari delavci tvorijo stalen kader bolniških blagajn. Bolniško zavarovanje plačuje indirektno starostno presrbo. Ta obremenitev je tudi med glavnimi vzroki, da je bolniška panoga pasivna. Ta pasivnost se pa more pri obstoječih razmerah izravnavati le na ta način, da se zvišajo prispevki za bolniško panogo.

Kdor motri družabni in gospodarski položaj tako, kakoršen v resnici je, ne bo mogel več trditi, da bi bila izvedba zavarovanja za starost, onemoglost in smrt v škodo celotnega gospodarstva, ampak ravno nasprotno.

Sedanjí režim ima trdno voljo, da konsolidira našo državo. Zavedati se pa moramo, da ni konsolidacije brez zadovoljive širokih delavnih slojev. Radi tega bi bila izvedba starostnega zavarovanja poleg gospodarskega momenta tudi prvorazredno državno dejanje!

Sarajevo, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Komisari agrarne banke Gjuričič je prispel v Sarajevo in bo imel tu konference z gospodarskimi krogi.

Oboroževanje Avstrije razburja duhove

(Od našega rednega poročevalca.)

Po mirovni pogodbi je Avstrija razorožena, a za domače potrebe ima določeno neznačajno vojsko. Do nedavnega časa smo imeli na Dunaju drag aparat vojaške kontrolne komisije, ki je skrbno pazila, da so bili pogoji in določbe mirovne pogodbe izvršeni. — Ali že takrat je nastal in se razvijal Republikanski in Tirolski Heimatschutz, kar tej komisiji ni bilo niti omenbe vredno. — Zaradi teh čisto vojaških formacij ni bilo nikdar nikakega razburjenja, še manj kakih diplomatskih intervencij.

Zdaj pa je Briand spustil v svet izjavo, ki z nekako skrbjo omenja nezadostno razoroženje Avstrije in ki naglašja, da delujejo neke tajne vojske formacije. Navedel pa je menda še veliko več, kar so nemški listi potlačili. — Ali ni še dosti ta Briandova izjava, oglasila se je tudi razorožitvena komisija, ki je poslala Društvo narodov poročilo, da so bili napravljeni med Avstrijo in Nemčijo posebni vojaški sporazumi in da je Avstrija baš na organizaciji velikega generalnega štaba povsem po nemškem vzorcu. — In na to seveda precej prahu po Evropi in med diplomati mnogo razburjenja.

O Briandovi izjavi krožita sicer dva komentarja: Prvi hoče vedeti, da je Briandova izjava samo ad usum Delphini, da bi imel v rokah krepak adut, ko se bo s Stresemannom pogajal zaradi izpraznitve Porurja. — Druga pa meni, da so hoteli visoki diplomati nastopiti proti Avstriji z vse drugačnimi kanoni, nekako po vzgledu Male antante proti Madžarski, ali zbrali so si bolj milo obliko proti temu svojemu desetletnemu Benjaminku in so poslali v svet samo izjavo po ustih ali peresu Brianda.

Te vesti so zbudile v Avstriji precej skrbi, posebno radi bodočega zunanjega posojila, ki ga je bil začel iskati že Seipel, a ni uspel in je bil tudi radi tega neuspeha menda sit vladanja, zato se je umaknil in pustil za seboj težko krizo, ki traja dalje tudi pod Streeruwitzem.

Ali ni se treba čuditi, da so po Evropi začeli govoriti o oboroževanju v Avstriji, o tajnih formacijah itd., ko pa so tu dajali ves čas dovolj povodov za take sumnje. Kar sem poročal o oboroževanju republikanskega Schutzbunda in Heimwehrovec, je dovolj vzrokov za tako široko razmišljanje tudi v diplomatskih krogih velikih držav. Nisem poročal nikakih tajnosti. Vse to in veliko več je vsak dan v avstrijskih listih, kar jasno dokazuje, da gremo tu do državljanske vojne, kajti med Schutzbundom in Heimwehrom ni kompromisa; ali eni ali drugi, ne pa oboji drug poleg drugega.

Ni še tako dolgo od tega, ko so meščanski listi kričali o tajnih sestankih Schutzbunda, o tajnih zalogah vsega možnega orožja, o skritih puškah, strojnica, bombah in granatah. V arsenalu so našli tako skladišče, potem v kletah »Arbeiter Zeitung«, in tudi drugod.

Zdaj pa je že cel teden strašnega ropotanja v treh socialističnih listih o sistematiškem oboroževanju Heimwehra s pomočjo vladinih organov, vojnega ministra, orožnikov, policije itd. Dunajska policija je slavila v nedeljo šestdesetletnico obstanka in je nastopila po Ringu v vojnih formacijah obdobja vredne organizacije. — »Arbeiter Zeitung« je prišla do znamenitih originalov raznih povelj o oboroževanju, o vajah z orožjem, da še več: o vajah s plinskimi granatami in bombami. V meščanskih krogih so naravnost konsternirani zaradi teh razkritij, ali zagovarjajo se kaj nerodno. Tako pravi neki meščanski list, da so te bombe napolnjene le s plinom, po katerem se ljudem ne zgodi nič hudega, le solziti bi se morali 24 ur tako, da bi nič ne videli. — Socialisti dolžijo dalje, da so vladatelji Heimwehrovec poleg mnogih oficirjev stare armade tudi aktivni oficirji sedanje Avstrije. Dokumenti, ki jih prinaša Arbeiterica, so prav hud poper in sposobni, da razburijo vse miroljubne kroge.

Zastopniki tujih držav imajo pravi gaudium na teh razkritjih. Ako bi oni prišli do takih dokumentov, bi nastale iz tega morda razne špionske afere. Ako bi mi zastopniki inozemskega tiska objavljali take vesti, bi najbrž veljali tu ne za poročevalce, marveč za ovaduhe. — Tako pa nam ni treba nič drugega nego vzeti v roko tukajšnje liste in poročati senzacionalne vesti o oboroževanju male Avstrije.

Toda zdaj se mi, da smo vsi poročevalci za inozemstvo precej iz podobnega testa: gledamo na vse jako hladno in objektivno. Zato razumemo, da gre tu boj na življenje in smrt med meščanskimi strankami in socialisti, med Schutzbundom in Heimwehrom, razumemo, da se skušajo eni kakor drugi kolikor mogoče oborožiti, vaditi se v orožju in boju in nekega dne udariti z vso silo. — Drugačnega namena in pomena danes vse to nima. — Dokler sta si tako strahovito nasproti taki dve formaciji, kakor sta Schutzbund in Heimwehr, da doma uredita svojo hišo po svojih načelih, vse dotlej je vsaka vojaška formacija te vrste za zunanji svet brez sleherne nevarnosti. Ko bodo pa računali med tema dvema poravnani, bo v Avstriji docela nov položaj, ki se pa da

Stresemann za Youngov načrt

Velika zunanje politična debata v nemškem parlamentu -- Grof Westarp odhlanja Youngov načrt -- Komunisti položili nezaupnico proti Stresemannu -- Velik Stresemannov govor proti Hugenbergu in demagogiji nacionalistov

Berlin, 24. junija. (Tel. »Slov.«) Ob največjem zanimanju se je danes otvorila seja nemškega državnega zbora. Poslanei so bili zbrani polnoštevilno. Tudi galerije so bile polne. Zunanji minister dr. Stresemann je prišel na sejo kljub temu, da se mu je očitno poznala bolezen.

Prvi je govoril voditelj nemških nacionalcev grof Westarp, ki je grajal, da v nemškem državnem zboru že več kot eno leto ni bilo zunanje politične razprave. Zahteval je ponovno javne manifestacije proti Versailleskemu diktatu. Glede sedanjih pariških razgovorov je zahteval grof Westarp, naj se Youngov načrt odkloni kot nesprejemljiv in da se stavi na čelo bodoče konference vlad preklic nemškega priznanja vojne krivde. Nemški nacionalci vodijo boj proti pariškemu načrtu za plačevanje tributa in sploh proti vojni krivdi, ker jim gre za več, kakor za navidezen uspeh in ker se čutijo odgovorne za usodo nemškega naroda. Nato je prišlo do polemike med predsednikom državnega zbora Loebejem in komunisti, ki so zahtevali, da bi se vsi govori v državnem zboru objavljali potom radia, kar pa se je odklonilo. Komunisti so položili nezaupnico proti dr. Stresemannu.

Nato je dobil besedo dr. Stresemann. Govoril je stoječ z govorniškega odra in sporočil, da bo v debati odgovarjal na stavljen vprašanja. Najprej je odgovoril grofu Westarpu na njegovo zahtevo, da bi bilo treba počakati, dokler ne bi Dawesov načrt sam dokazal nemogočnost svoje izvedbe. Izjavil je: Odklanjam revizijo zunanje politike. (Živahno odobravanje pri vladnih strankah.)

Počakati na učinek Dawesovega načrta, bi lahko povzročilo videz, kakor da se Nemčija pri tem počuti dobro. Na drugi strani bi bilo usodno, če bi Nemčija vzbudila videz s finančnim manevriranjem, da bi na zunaj pokazala, da ne more plačevati. Vprašanje, kako se presoja Youngov načrt, nima nič opraviti z domovinsko ljubeznijo na desnici, levici ali na sredi, pomagati more samo trezni predarek. Vsaka kriza, posebno pa ona, ki jo hočejo nemški nacionalci, bi bila lahko zvezana s pretresi, katerih učinek bi bilo težko pregledati. Po njegovem mnenju bi bila pot krize morda mogoča samo z živovanjem vsega industrijskega srednjega stanu, toda poplava bi odnesla vse, kar se je še rešilo iz dobe inflacije. Če bi se nastopila ta pot, potem ne ve, kaj bo nastalo iz nemškega naroda. (Živahno odobravanje pri vladnih strankah.)

Nato je dr. Stresemann govoril proti voditelju nemške nacionalne ljudske stranke Hugenbergu, ki bi bil mnogo bolje storil,

„Temps“ o optantskih pogajanjih

Madžarska si mora pridobiti zaupanje Male antante

Pariz, 24. jun. (Tel. »Slov.«) »Temps« piše o rezultatu madžarsko romunskih optantskih pogajanj na Dunaju: Romuniji ni mogoče sprejeti tako ureditev vprašanja, ki bi kršila načelo državne suverenosti, pa tudi Madžarska ima pravico do normalnega funkcioniranja mešanega razsodišnega tribunala. Treba je upati, da se bosta obe državi sedaj zedinili za eno ali za drugo metodo za končno ureditev

Madžarski odgovor Romuniji spravljuje

Bukarešt, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Romunski vladni krogi izjavljajo, da je madžarski odgovor na romunsko demaršo sestavljen zelo spravljuje in v zmernem tonu. Budimpeštanska vlada zagotavlja, da ni imela namena, storiti Romuniji neprijetno dejanje. Jasno je, da se madžarska vlada kaže radi sklenjenih mirovnih pogodb zadovoljno in se je v tem oziru tudi izjavila, vendar pa ne v obliki iredentistične agitacije. Bethlenov govor ni bil političen. Mironescu je danes v daljšem razgovoru sporočil jugoslovanskemu in češkoslovanskemu poslaniku vsebino note. Smatrati je, da vlade male antante v tej stvari ne bodo storile nobenega nadaljnjega koraka.

Budimpešta, 24. jun. (Tel. »Sl.«) Orof Bethlen je imel danes daljši razgovor z voditeljem madžarske delegacije za optantska pogajanja baronom Szerenyjem. Kakor se čuje, je madžarska delegacija predlagala romunski, naj se vprašanje predloži v poravnavo generalnemu tajništvu Društva narodov. Če bi Romunija to odklonila, bi se moralo vprašanje predložiti Svetu Društva narodov na septembrskem zasedanju s prošnjo, da namesto odpoklicanega romunskega razsodnika delegira v razsodišče novega razsodnika.

Rojstva v Italiji padajo

Rim, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Preseček rojstev v Italiji, ki je leta 1927-28 znašal 209.000, se je v letu 1928-29 znižal na 122.630.

nes odteguje sleherni naši sodbi. Kaj bo potlej, tega danes nihče ne more vedeti in niti slutiti.

A. G.

če bi deloval parlamentarno, kakor pa da je v javnosti blati parlamentarizem. Hugenberg je izjavil: »Kaj pa nam škoduje, če pridemo v krizo, če pa si pri tem priborimo svobodo. Prav radi vzamemo v kup, biti nekaj časa proletarci. Končno je čas, da postanemo tudi v politiki junaki.« Dr. Stresemann je odgovoril na to: Motili smo se o dalekosežnosti krivde v boju za rursko ozemlje in to odkrito priznavamo. Ne smemo pa storiti še enkrat take napake. Strokovnjaki so šli v Pariz brez vsake obveznosti. Seveda so se pred definitivno odločitvijo razgovarjali z vlado. Gre jim največja hvala za to, kar so dosegli v Parizu. Pogajanja za pravno in kontrolno komisijo so izven vsake diskusije. Ze naprej odklanjamo vsako domnevo, da bi se še enkrat ustanovila v Porenju kaka stalna komisija. (Viharno odobravanje.) Poudarjal sem sedaj nesmiselnost trditve o edini nemški vojni krivdi. To mnenje začena počasi prevladovati ne samo v Nemčiji, temveč tudi v večini drugih držav na svetu. Težko je, ker konsekvence mnenja o edini nemški krivdi nalaga Nemčiji vsa finančna bremena svetovne vojne. Tudi sicer bi mi morali nositi natančno ista bremena. To vprašanje je treba strankarsko-politično popolnoma izključiti. Z vsvo odločnostjo se protivi Stresemann zahtevi, da bi se predložila državnemu zboru vsa korespondenca o pariških pogajanjih. Nemogoče je, iti na politično konferenco, prej pa objaviti vso korespondenco.

Tudi noben član državne vlade ne vidi v rešitvi Youngovega načrta ideala in sploh ni bil ve zagotovilo, ali je ta načrt izvedljiv. Toda država vlada pristaja na Youngov načrt, ker bo brez dvoma prinesel olajšave na finančnem polju.

Dalje je izjavil dr. Stresemann, da mu o razgovorih v Madridu ni mogoče ničesar povedati. To ne smatra za umestno in bi tudi ne bilo koristno za Nemčijo. To bi celo lahko pomenilo konec dosedanjih razgovorov. Kabinetu je pred svojim potovanjem sporočil, o čem hoče razpravljati. Kabinet popolnoma soglašal z njegovimi koraki. Pred svojim potovanjem je izjavil ostalim ministrom, da je v vseh spornih točkah predpisana pot po dolobah iz Locarna. Omenil je: Svobode zasedenega ozemlja ne bomo odkupili s kako stalno komisijo v Porenju. (Odobrovanje pri vladnih strankah.) O tem torej ni nobene potrebe za nadaljnjo diskusijo.

Dr. Stresemann je govoril zelo temperatno in ni bilo opaziti pri njem nobene utrujenosti po njegovih dolгих potovanjih v Madrid in Pariz.

Nov uspeh Italije v Albaniji

Rim, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Iz Drača se poroča, da je albanska vlada izročila monopolno upravo za težka in lahka olja splošni italijanski petrolejski družbi, ki je zmagała nad konkurenco Anglije, Francije in Amerike. Pogoji še niso znani. Albanska vlada je razpisala oddajo monopolne uprave na podlagi čim največjih jamstev. »Giornale d'Italia« piše, da se je Italiji posrečilo, tudi na tem polju služiti višjim ciljem italijansko-albanskega prijateljstva brez nove obremenitve.

Poverilne listine izroči danes italijanski poslanik

Rim, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Poverilna pisma prvega italijanskega poslanika pri Vatikanu De Vichija se ne bodo izročila šele prve dni julija, temveč že jutri popoldne. Pačev nuncij pa bo izročil svoja poverilna pisma italijanskemu kralju 1. ali 2. julija. Stvar se je pospešila zato, ker hoče italijanski kralj radi nastajajoče vročine čim bolj skrajšati svoje bivanje v Rimu.

Veliko naročilo za škodove tovarne

Praga, 24. junija. (Tel. »Slov.«) Škodove tovarne v Plzinu so dobile naročilo železniskega ravnateljstva v Belgradu za dobavo lokomotiv, tenderjev itd. v višini 20 milijonov dinarjev. Razen tega se je Škodovim tovarnam v konkurenci s Kruppovimi oddala izgraditev elektrarne v Zenici v Bosni. Stroški bodo znašali 100 milijonov dinarjev.

Oblak se utrgal

Pet delavcev utonilo.

Garešnica, 24. jun. (Tel. »Slov.«) V pretekli noči se je nad Garešnico, kjer so tovarne »Nihag«, utrgal oblak. Naliv je bil tako silen, da so nastali v dolinah potoki do sedem metrov višine. Vsled silnega nenadnega naliva je utonilo pet delavcev. Škoda je ogromna. Vendar dosedaj še ni precejšnja. Velik del železniške proge je razdrt.

Samomor Slovenca v Zagrebu

Zagreb, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Pod sušiški brzovlak se je davi ob 5 zjutraj vrkel Franc Uličar iz Kamnika, nameščenec pri zagrebški tovarni »Valet Express«. Kljub temu, da je vlakovodja hotel vlak ustaviti, je kolesje prerezalo truplo na dvoje. Vzrok samomora ni znan. Vsekakor pa ni beda, kakor je pisalo nekatero časopisje, ker je imel Uličar 600 Din prejemkov na teden.

Trident -- nadškofija

Rim, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Papež je danes odredil, da se škofija v Tridentu poviša v nadškofijo.

Poljska časti svoje velike sinove

Belgrad, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Poljska vlada je sklenila, da pokopje na svojih tleh smrtne ostanke vseh znamenitih Poljakov, ki so umrli v tujini. Tako je sklenila, da se posmrtni ostanke generala Jožefa Bema, ki se je bojeval pod Napoleonom I., prepeljejo v Poljsko. Bem se je boril pod Napoleonom za svobodo Poljske proti Rusiji. Pred boji pred Moskvjo ga je imenoval za brigadnega generala. Bem je bil vedno na čelu poljskih emigrantov. Po nesrečni vstaji l. 1848. se je kot emigrant umaknil v Turčijo, kjer je l. 1860. v Alepi v Siriji umrl. Njegovi posmrtni ostanke se bodo 26. junija v posebnem salonskem vagonu predsednika poljske republike v spremstvu častne straže poljskih častnikov pripeljali v Belgrad. Naši častniki bodo krsto spremljali od prihoda v državo pa do odhoda.

Belgrajske nogometne tekme

Belgrad, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Popoldne ob 4 se je vršila revanšna tekma med reprezentanco zagrebskega akademskega sportnega kluba in reprezentanco belgrajskega vseučiliškega sportnega kluba. Neprizakovano je zmagal Zagreb s 14 : 1 (6 : 1). Vest o zmagi se je hitro razširila po Belgradu in je izzvala veliko iznenadenje. Ob 5 se je vršila revanšna tekma med ljubljansko in belgrajsko vseučiliščno sportno reprezentanco. Zmagala je belgrajska reprezentanca s 3 : 1.

Vesti iz Hrvatske

Kotor, 24. jun. (Tel. »Slov.«) V procesu proti parobrodski družbi »Boka« je sodišče oprostil vse obtožence.

Zagreb, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Za dekana zagrebske veterinarske fakultete je bil izvoljen dr. Jurak, za dekana bogoslovne fakultete pa dr. Ivković, lanskoletni dekan.

Broj, 24. jun. (Tel. »Slov.«) V brodske bolnišnice so pripeljali atentatorja na hrvatskega bana Čuvaja iz leta 1912 Luko Jukiča. Jukič je bil obsojen na dvajsetletno ječo. V ječi pa je dobil jetiko, ki je že tako zelo napredovala, da se pričakuje katastrofa.

Zagreb, 24. jun. (Tel. »Slov.«) Na posestvu grofa Kulmerja v Krugih je izbruhnil požar. Pogorelo je seno v kozolcih. Škoda je velika. Sumi se, da je ogenj podtaknjen.

Primorske vesti

Po nesreči ustrelil sestro. V Trstu so v hiši Katarine Sancinove delili dedščino po njeni sestri. Sin Ivan je jemal kos za kosom iz kovčka. Nazadnje izvleče še zarjavel revolver in ga razkazuje navzočim; revolver se nenadoma sproži in strel zadene 18 letno sestro Pijo v čelo. Nesrečno dekle je kmalu izdihnilo. Brata so karabinerji aretirali.

Občni zbor Centralne posojilnice v Gorici se je vršil v torek. Po poročilu upravnega odbora so se vršile volitve novega načelnika. Krožile so tri liste: »liberalna«, kompromisna in katoliška. S 300 glasovi je prodrila poslednja in za predsednika je bil izvoljen mons. Valentinčič, ki je prevzel novo mesto iz rok dr. Gabrščka. Zavod je s tem prešel iz liberalnih rok v katoliške.

Težka nesreča v Bistrici. V Ilirski Bistrici kopljejo temelje za nov občinski dom. Med delom se je zemlja udrla in pokopala pet delavcev Franc Bastjančič, star 20 let in Viktor Princ sta bila na mestu mrtva; tri druge delavce so odpeljali na Reko v bolnišnico. Nesreča se pripisuje neprevidnosti podjetnikov; izvršeni sta bili dve aretaciji.

V Postojni se je obnovilo društvo bivših bojevnikov, »ker je tako društvo potrebno po sebo v obmejnih mestih«. Za predsednika je bil izbran stotnik Zannoni.

Zagonetna smrt. V gozdu pod Vitovljami na Vipavskem so našli truplo Hrovatina. Kmet je bil star 50 let.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo, včasih dež, hladno.

Kaj je novega

Praznik Jesenic

Jesenice, 24. junija.

Včeraj je najmlajše mesto v Jugoslaviji slavilo prav posebno slovesnost, ki jo po vsej pravici smatramo za eno najlepših in najprisernejših v dobi Jesenic. Blagoslovitev temeljnega kamna novemu društvenemu domu na Jesenicah ima prav poseben pomen in značaj. Jesenice so zgolj delavski kraj, dale so temelj našim prvim delavskim in prosvetnim organizacijam, ves čas živahnega društvenega pokreta na Slovenskem so bile Jesenice vzor in vzgled, kako je treba — in naposled: Jesenice so zdaj mesto!

Zgodovinski sprevod.

To dejstvo so kot veselo znamenje v zgodovini Jesenic na lep, izreden način praznovali včeraj združene katoliške organizacije na Jesenicah. Temu dejstvu je bil posvečen ves zgodovinski sprevod, ki je bil po globoki zamisli in dejanski izvedbi tak, da ga doslej enakega še ni videla slovenska zemlja. Za Jesenice je bil ta sprevod predmet občudovanja in odkritega priznanja od vseh in vsakogar, kdor ga je videl. Videli pa so ga mnogi, kakaj skozi in skozi, kjer se je pomikal, je stal ob obeh straneh ulice gost špalir ljudstva. S tem sprevodom so Jesenice ustvarili nov tip društvenih sprevodov, dali so jim novo življenje, novo bitnost, dvignili novo zanimanje zanje. Sodelovalo je v sprevodu 341 kostimiranih ljudi, samih domačinov.

Sprevod je imel v okviru označbe »Jesenice nekdanji in sedaj« namen pokazati razvoj Jesenic od pradavnih dni pa vse do današnjega časa. Vsa čast in priznanje! — namen je bil dosežen popolnoma.

Pet godcev je korakalo na čelu sprevoda. Močno akordi slavnostne fanfare so se glasili iz njih rogov. Še dva Orla ob strani in eden zadaj so spremljali slovensko zastavo, ki jo je visoko v nebo dvigal zastaven fant v narodni noši — vsi štirje pa jezdili konje z odprtimi sabljami ob boku.

Potem so stopicali trije dečki v ovčjih oblazinjenih, pastirji stepe — najstarejša doba Slovencev. Triglavka bajka, simboličen prikaz našega davnega domovja, sile in moči, — vrh skalovja Zlatorog, spodaj se vrste vile. Potem Krst pri Savici, Crtomir, Bogumila — doba Ciril-Metoda, čas pokristjanjenja Slovencev. Na Jesenicah se pojavijo fužine, ogromne peči, kjer fužinarji tope železno rudo. Potem so Jesenice postale trg, dobile so svojega sodnika, častiljivega čuvaja — točno, do obnašanja natančno so korakale te in druge zgodovinske osebnosti in značaji te dobe v sprevodu. Tudi graščaka ni manjkalo in tlačanov; za temi se je poganjal valpet s koroščem... Napoleon, njegovi vojskaki, tedajni župan, mēr imenovan — označujejo dobo Francozov. Tedaj se je Slovecem rodil pesnik in jim zaklical: Ilirija vstan...! — narodne noše vseh vrst in oblik kažejo vso širnost in pestrost slovenskega življa. Potem tabori, še potem Krek, učenik... Na vozu, ki je to dobo predstavljal, je bilo spredaj na tablici napisano: »Vi vsi, ki ste seme...!« — zadaj pa je bil on, Janez Evangelist, prav tak po podobi in gesti, Kot je tedaj zahajal na Jesenice. Ziv, resničen je vstal dr. Krek pred množico, mimo katere je šel sprevod — in v mnogih, mnogih očeh so se nehote zalesketale solze...

Mimo te izredno plastične slike, je bilo še orlovsko gnezdo v sprevodu. Visoko v petinah kraljuje star Orel, spodaj pod njim lično gnezdo, iz njega ven kukajo resnični Orliči... Voz, ki je predstavljal to sliko, so spremljali Orli in Orlice v krogih. Sledile so jim narodne noše, nazadnje pa skupina treh: Slovenec, Srb, Hrvat — Združite se...! Sprevod se je skozi mesto razvil na telovadišče, kjer je nato daroval sv. mašo duh. svetnik Kastelic, jeseniški mestni župnik.

Tabor.

Po sv. maši se je vršil tabor. Predsednik prosvetnega društva, g. Arnež, je pozdravil navzočega prvobornika za delavske pravice, bivšega ministra Gostinčarja, tajnika Prosvetne zveze Zorca, gosp. Čufarja, mestnega župana, bivšega poslanca, urednika »Slovenca«, Fr. Kremžarja ter ostale zborovalce.

Sledila sta globoko zamišljena govora mestnega župnika Kastelica in urednika »Slovenca« Fr. Kremžarja, nakar je mestni župnik, duh. svet. Kastelic blagoslovil temeljni kamen novega doma. Izrekel je ob tej priliki besede: »Bodi posvečen presvetemu Srcu Jezusovemu, pod varstvom Marije Brezmadežne ter pod zaščito sv. Cirila in Metoda, širiteljev prave omike.«

Posamezni zastopniki in drugi udeleženci so potem udarjali na temeljni kamen, izrekajoč pri tem svoja voščila novemu domu.

Mestni župan Čufer je izrekel: »Da se srečno doživa in bo delo v njem v čast in blagor jeseniškemu mestu!«

G. tajnik Zor za Prosvetno zvezo: »Naj bi bil kršč. prosvetno vzgajališče jeseniške mladine, kršč. prosvetno ognjišče jeseniških družin in kršč. prosvetno žarišče jeseniškim meščanom!«

Bivši minister Gostinčar za jugosl. strok. zvezo: »Pravici! Resnici! Ljubezni do siromakov!« Za jeseniško Krekovo mladino je udarjal in voščil g. Gasser: »Da bi v njem jeseniška delavska mladina spoznala sebe in svoj stan!«

Za »Slovenca« Fr. Strah: »Naj se iz njega ven širi krščanski tisk in vredna slovenska knjiga!«

Zbirka darovalcev je ob priliki udarjanja dosegla okrog 10.000 Din. Sam gospod mestni župan Čufer je daroval 5000 Din.

Najlepše besede, ki so šle vsem navzočim do srca in ki so mnoge ganile do solz, je izrekel ob priliki blagoslovitve in udarjanja ob temeljni kamen, jeseniški kaplan Križman: »Vsak človek dela ob svojem času testament. Tudi duhovnik, nekateri prej, drugi pozneje. Ob tem slovesnem trenutku izrekam svojo oporoko in izjavljam: vse svoje premoženje in nepremično premoženje zapuščam temu domu!«

Po končani blagoslovitvi se je ljudstvo razšlo, popoldne ob treh pa se je spet zbralo na telovadišču ob novem domu. Jeseniška orlovska družina je pred številnimi gledalci izvedla svoj dovršen telovadni nastop. F.S.

Visoki gostje v Bohinju

Bohinj, 23. junija.

Danes sta se nenadoma pojavila ob jezeru dva avtomobila iz Ljubljane, iz njih pa so stopili visoki gostje: prometni minister dr. Korošec, prosvetni minister Maksimovič, veliki župan Vodopivec s soprogo, oblastni komisar dr. Natlačen s soprogo ter univerzitetna profesorja dr. Lukman in dr. Slavič. Pevski zbor iz Trnovca v Ljubljani, ki je bil z gosp. župnikom Finžgarjem služajno tudi v Bohinju, je dr. Korošcu in njegovemu spremstvu zapel več narodnih pesmi. Proti večeru so se visoki gostje odpeljali iz Bohinja; gostje so jim ob tej priliki priredili spontane ovacije. Gosp. minister dr. Korošec namerava priti letos na krajši oddih v Bohinj.

Udeležencem orlovskega izleta v Prago

Izletnike v Prago opozarjamo na to, da naj vsak prinese s seboj jedilno orodje (žlico, lice, nož in eno krpo). Skodelice s krožnikom dobi vsak udeleženec na posodo proti kavciji.

Prtljaje ne jemljite mnogo s seboj, najboljše v nahrbtniku. Dobro služi nekaj perila, lahke copate, blazinic (30 krat 40 cm), ena rjuha, lahka odeja, krtača in milo.

Obleka naj bo lahka, čevlji komodni (nekovani), ne novi. Potuje se v civilni obleki, krog lepo zložen. Kdor ima krog, naj ga vzame s seboj.

Hrano vzemite za prvi dan s seboj. Enako tudi hladilno pijačo, ki ne žej.

Vsak pripravljenec prejme te dni po pošti izkaznico. S to izkaznico je vezana vozna olajšava. Vsakdo kupi na osnovi te legitimacije na odhodni postaji vožno karto po četrtinski vozni ceni do št. II. državna meja. Pri povratku izda postaja Jesenice od državne meje odnosa Maribor glavni kolodvor od št. II. državna meja na osnovi iste legitimacije in potrdila o udeležbi na izletu karte po četrtinski vozni ceni do katerekoli postaje v naši državi.

Znak in knjižice dobite pred odhodom vlaka na postaji. Kdor se loči od vlaka in potuje sam, naj si preskrbi potni list in avstrijski vizum.

Gg. duhovnike opozarjamo na to, da si preskrbijo celebret. Pripravljalni odbor

MLADEI odpotujejo v Prago dne 27. junija 1929 z brzovlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 12.05 in dospe v Maribor ob 15. popoldne. — Pripravljalni odbor.

Velik požar pri Kranju

Kranj, 24. junija.

Danes popoldne ob 11 je v Zgornji Besnici pri Kranju izbruhnil pri Blažiču požar, ki je uničil sedem objektov. Blažiču so pogorela vsa gospodarska poslopja, pri »Štihelnu«, gostilničarju Knificu sta pogorela hlev in skedenj. Klančniku vsa gospodarska poslopja, Ivanu Paplerju, županu, dva skedenja in kozolec. Na lice mesta je takoj prihitelo domače gasilno društvo in je rešilo »Štihelno« hišo, ki se je že vnemala. Kmalu so prispeli tudi gasilci iz Kranja in Stražišč, ki so požar kmalu pogasili. Požar so najbrže zanetili otroci. Razen »Štihelna« so vsi zelo nizko zavarovani. Domačini so se nahajali deloma v Kranju. Gospodar »Štihel« je prišel domov šele par ur po izbruhu požara.

Za ohranitev kočevske gimnazije

Kočevje, 24. junija. Danes zvečer je odpotovala deputacija mestne občine Kočevja, sestojala iz župana g. Lončarja, g. obl. odbornika Stolfice in obč. svetovalca Pavlička, zaradi obstoja višje realne gimnazije, katere obstoj je baje v nevarnosti. Deputacija namerava posetiti ministra dr. Maksimoviča in ministra dr. Korošca. Prosvetnemu ministru izroči pri tej priliki spomenico s prošnjo, da se višja gimnazija ohrani, ki je zahteva in potrebna mesta Kočevja in prebivalstva celoga okraja.

Terjatve naših državljanov, nastale v času ital. okupacije

Finančna direkcija v Ljubljani objavlja:

Po zakonu o konvencijah in specialnih sporazumih med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in kraljevino Italijo z dne 6. decembra 1928. »Uradni list« št. 25/7, imajo naši državljani fizične in pravne osebe, pravico do povračila imovin, pravic in koristi, ki so jim bile odvzete ali konfiscirane iz političnih in drugih razlogov.

Prav tako imajo pravico do odškodnine za blago, rekvirirano po odredbah prejšnjih avstrijskih, madjarskih ali avstromadjarskih vlad kakor tudi kraljevine Italije, ako jim ni bilo plačano.

Po tem zakonu morajo vrniti italijanski posestniki depote, titre vrednote, hranilne knjižice, material in predmete vsake vrste, kar jih je bilo odnešenih med vojno ali po vojni, z ozemlja, ki pripada sedaj naši državi, in ki jih hranijo sedaj italijanske fizične ali pravne osebe, vstevši kakršnekoli družbe, poslujoče na ozemlju kraljevine Italije.

Prav tako spada med predmetne terjatve blago, ki je bilo poslano po pošti ali železnici ali na kak drugačen način z ozemlja prejšnje Avstro-Madjarske, ki je pripadlo Italiji, pa ni bilo izročeno prejemnikom, ki žive v naši državi.

Vse take terjatve naj prijavijo naši državljani do konca junija 1929 neposredno finančni direkciji v Ljubljani. Po možnosti naj prilože dokazila.

Družabna vožnja „Slovenca“ v Zagreb

Na Vidov dan, 28. t. m., priredi »Slovenec« družabno vožnjo z avtobusom v Zagreb k reprezentančni tekmi Jugoslavija : Češka. Odhod iz Ljubljane ob 1 popoldne, povratek okrog 11 popoldne. Vožnja tja in nazaj bo stala okrog 100 Din. Če se bo prijavilo nad 20 udeležencev, se bo znižala na približno 70 Din. Prijave sprejema uprava »Slovenca« do srede ob 6 zvečer. Pri prijavi je treba plačati za vožnjo 100 Din. Če bo vožnja stala manj, dobi vsak priglaselec pred odhodom razliko povrnjeno.

Velika domovinska slavnost ob severni meji

Sv. Marjeta ob Pesnici, 24. junija.

V bližini Maribora leži v širni pesniški dolini ob novi oblatni cesti, katero v tem času temeljito preurejujejo, lepa župnija Sv. Marjeta ob Pesnici. Tukaj so do prevrata, kakor v večini severnih obmejnih krajev, imeli so oblast in besedo nemški in nemčurski meščani iz Maribora. Po prevratu pa so Marječani pričeli marljivo in odločno z narodno obrambnim in prosvetnim delom. Vznak svoje narodne zavednosti in neomajne domovinske zvestobe so leta 1925. uvedli vsakoletno domoljubno slavnost z imenom »Domovinski dan«. Pri taki prireditvi sodeluje vse, šolska mladina in odrasli, posestniki in delavci, premožnejši in revnejši sloji, vse je ob taki priliki združeno v vidnem bratstvu in edinosti. Zato pa je tudi »Domovinski dan« postal tukaj pravi, tradicionalni narodni praznik, ki ga vsi Marječani vsako leto že željno pričakujejo ter so nanj tudi ponosni. Tako slavnost pride tudi letos in sicer v nedeljo 7. julija ob 3 popoldne na sadonosniku g. župana Schickerja. Nastopi šolska mladina in odrasli v več domoljubnih prizorih, kratkih zabavnih igrah, vmes poje domači pevski zbor in po možnosti pevci iz Maribora. Obisk pri taki slavnosti je bil vsako leto velikanski in kar je najlepše: domačini-Slovenjčegoričani pridejo v celih trumah, zato pa je to pravi naš domovinski dan, o katerem že celo šepetajo onkraj državne meje. Kot vsako leto tudi letos pričakujemo lepe udeležbe iz Maribora, kjer itak bolj poznajo pohorsko, manj pa slovenjgoriško stran.

Smrtna nesreča

V nedeljo, pozno zvečer, se je pripetila blizu vasi Hrašte pri Mostah težja nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Ob 9 zvečer se je vračala z gasilske veselice v Pšati skupina moških gasilcev na kolesih. Kolesarji so bili brez luči, kakih 300 metrov pred Hraštem jim je privozil nasproti Pečnikarjev avtobus. 29letni mizar iz Most France Cigler, ki je vozil v skupini predzadnji, se je zaletel z vso silo v avtobus, ter obšel nezavesten s prebito lobanjo in razbitim obrazom. Naložili so ga na Pečnikarjev avtobus, ki je ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Pomoč pa je bila že vsaka zaman, kajti Ciglerju so izstopili možgani ter je že ob 11 umrl. Bil je dober fant in je njegova tragična smrt vzbudila v Mostah splošno sožalje.

Motocikl. nesreča v št. Vidu

Na gorenjskih cestah menda ne mine nedelja brez večje nesreče. Tudi zadnjo nedeljo se je pripetila večja nesreča in sicer v št. Vidu. Na križišču glavne ceste in ceste iz Taena sta se zadela 32letni monter mestne elektrarne Vladimir Vadnou in njegova soproga Jerica z motornim kolesom v velik Magistrov avtobus. Do nesreče je prišlo radi tega, ker sta se hotela avtobus in motorno kolo umakniti drug drugemu in sicer na isto stran ceste. Zlomila sta si oba desni nogi in se poškodovala po levi nogi. Prvo pomoč jima je nudil dr. Arko. Reševalni avto je prepeljal Vadnoua v bolnišnico, njegovo soprogo pa nek privatni avto.

Vlom pri belem dnevu

Trbovlje, 23. junija.

V petek okrog dveh popoldne, ko je razsajala nevihta po okraju, je to izkoristil profesionalni tat Hribar Ivan, v svoje namene in vlomil pri mesarju g. Jožetu Plevčaku na Vodač v rečno blagajno, ki se je nahajala v mesnici, ter odnesel okrog 4000 Din gotovine.

Gosp. Plevčak prodaja v popoldanskih urah od 2—5 hrenovke in druge vrste klobase. Ob nevihti se je hotel malo ohladiti, šel v stanovanjske prostore, notranja vrata je zaklenil, pustivši ključ v vratih, zunanja vrata pa priprl. Vse to je dobro znal Hribar, ker je mesarja že več dni opazoval. Ob najhujšem nallivu je vrata odklenil, s sekuro odprl predal blagajne in tako prišel do denarja. Da se je sukal okoli mesnice, je videla gospodarjeva dekla in tudi rudniški poduradnik g. Kos, ki je prišel ravno mimo mesnice, je videl taso, kako je prišel iz mesnice.

Kmalu po vlamu je prišla neka žena po klobase. Ko je g. Plevčak zagledal vlomljeno blagajno, se je silno prestrašil, ker je mislil, da je bilo v blagajni okoli 17.000 Din in da je vse ukradeno. Slučajno je pa njegova žena popoldne istega dne plačala davke in dva prašiča, tako da je ostalo v blagajni še okrog 4000 Din. Sklical je domače in sosedo kakor tudi orožnike, ki so na to začeli iskati tatu. Gosp. Ručman, ki je videl teči mimo njegovega vinotočja Hribarja, ga je takoj sam začel zasledovati. Ker je poznal razmere Hribarja z neko deklino, je šel k njej, ter jo je vprašal, kam njen fant najraje zahaja. Dekle mu je povedalo povedalo razna imena in tako je prišel do vinotočja pri gosp. Cahunu na Tereziji, in Hribarja tam tudi našel ravno, ko ga vinotočjaka pobara, če plača še za dva vrčka dvema ženskama, s katerima je popival. »Nimam denarja, če daš pa na kredit, pa te pri neski odgovorim on. Gostilničarka z odgovorom ni bila zadovoljna, ker je prej videla pri njemu denar, in mu ni dala pijače. Hribar se je zasledovalca Ručmana ustrašil, ter odšel iz gostilne. Gosp. Ručman, ki je ves čas hodil skrivaj za njim, je med tem obvestil orožništvo, ki so kmalu na to prišli in tatu aretirali. Dejanje je Hribar takoj priznal in pokazal, kje ima skrit denar. Ko so prešteli, je bilo denarja samo 1900 Din. Hribar je

Razpečava v kraljevini SHS
Fran Ks. Lešnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

namreč, ko je slutil, da ga zasledujejo, vzel iz listnice denar. V naglici pa je prezrl predal, kjer so bili 100 dinarski bankovci, in je vzel samo šop desetdinarskih, nato pa vrgel listnico proč. Med tem je nekdo našel listnico, vzel denar in razne dokumente ter prazno listnico vrgel v jarek. Tako ima Plevčak še vedno okrog 2000 Din škode. Hribarja so odgnali v zapor.

Koledar

Torek, 25. junija. Viljem, Henrik, Prosper.

Osebnosti

★ Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Franc Bohanec, novomašnik, pride za II. kaplana v Vojnik; Matija Munda, novomašnik, za kaplana v Ruše; Jožef Rupar, novomašnik, za kaplana v Ptuj; Franc Lasbaher, novomašnik, za kaplana v Tebarje; Bogomir Pušnjak, novomašnik, za kaplana k Sv. Vidu pri Ptuj; Anton Babič, novomašnik, za kaplana v St. Ilj v Slov. gorah; Franc Smole, novomašnik, za kaplana v Čadram; Alojzij Zalar iz Belincev v Dol pri Hrastniku; Jakob Ocvirk za I. kaplana v Vojnik; Jakob Cinglak gre v stalen pokoj; Stefan Bakan iz Sv. Ruperta v Slov. gorah v Dobrovnik v Slov. Krajin; Franc Babšek iz St. Ilja v Smartno pri Slovenjgradcu; Franc Glavnik iz Tebarji k Sv. Jakobu v Slov. gorah; dr. Alojzij Ostere v Svetinje pri Ormožu; Jakob Zidanšek za I. kaplana v Rajhenburg; Jožef Pretnar iz Smartna pri Slovenjgradcu v Dobovo; Stefan Horvat od Sv. Vida pri Ptuj za II. kaplana pri Sv. Petru pri Mariboru; Stanislav Weingerl iz Ptuja za II. kaplana v Rajhenburg; Anton Medved iz Dobove v Novo cerkev; Stefan Lejko iz Dobrne k Sv. Rupertu v Slov. gorah; Jakob Richter iz Čadrama za I. kaplana k Sv. Petru pri Mariboru; Anton Šparl, provizor v Gornjem gradu, za kaplana na Ljubno.

★ Iz šolske službe. Z ukazom so postavljani: na mešč. šoli v Zgornji Šiški za ravnatelja Kunaver Pavel, za strokovno učiteljico na isti šoli Štamcer Antonija, za upravitelja v Notranjih gorah Lovše Anton, za upravitelja v Podbrezjah Lapajner Viktor, za učitelja v Celju pa Kovač-Ažman Antonija. Z ministrskim odlokom so premeščeni sledeči učitelji: na mešč. šoli v Zgornji Šiški Ivana Prosenec, strok. učit. v Trzinu; v Dobovo Pečnik-Kuglič Marija, učit. v Kapelah; v Brežice Ana Radanovič, uč. v Dobovi; v Sostro Bogomir Kolesar, uč. v Mavčah; v Gederovce Janez Tivadar, uč. v Odranci.

★ K maturi na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani se je prijavilo 34 rednih kandidatov, 2 redni kandidatinji in 1 privatistka, skupaj 37. Maturu je izdelalo 31 kandidatov, 3 so bili zavrnjeni za 5 mesece, 2 za eno leto. Izdelali so: Arko Karel, Gora pri Sodražici, Avčin Franc, Ljubljana, Bizjak Valentin, Ljubljana, Boncelj Josip, Dunaj, Čeh Karel, Ljubljana, Čelešnik Franc, Podkoren, Dermastija Marijan, Ljubljana, Dolanc Josip, St. Lenart pri Hrastniku, Dolenc Franc, Sv. Urh pri Zgorju, Ferjan Karel, Novo mesto, Hayne Emanuel, Ljubljana, Herfort Josip, Ljubljana, Jeruc Janez, Ljubljana, Kerže Pavel, Trst, Kocijančič Albin, Duščavas, Krisper Josip, Ljubljana, Lazarini Franc, Ljubljana, Mirtič Franc, Ljubljana, Müller-Petrič Viktor, Ljubljana, Outrata Vinko, Ljubljana, Petrič Vinko, Ljubljana, Potokar Milan, Sveti Lovrenc, okraj novomeški, Quaiser Ernst, Ljubljana, Slapšak Franc, Vodice, Sušteršič Miloš, Ljubljana, Tičar Benjamin, Litija, Tršinar Ladislav, Škocijan, Vrečko Friderik, Vodnjan (Italija), Znidarič Ervin, Trst, Adamič Zdenka, Trst, Mucha Božena, Metlika, Fajdiga Olga, s. Križstoma, Sv. Ivan pri Trstu (privatistka).

★ Na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani so se vršili od 17. do 22. junija zrelostni izpiti pod predsedstvom g. univ. prof. dr. Karla Ozvalda kot ministrskega odposlanca. Izpiti so se udeležili 40 kandidatk 4. letnika in ena kandidatinja za dopolnilni izpit. Izpit zrelosti je napravilo 33 kandidatk, med temi 7 z odliko (debela natisnjene), ponavljalni izpit se je dovolil 6 kandidatkam, 2 pa sta bili reprobirani na leto dni. Izpit zrelosti za osnovne šole so napravile: Banko Marija, Bizjak Veronika, Blejec Julija, Dolžan Egidija, Jerman Marija, Jesih Danica, Kezele Ljudmila, Kmet Pavla, Kočar Angela, Kovač Marija, Kraje Justina, Kralj Vilma, Kunaver Marija, Lenče Vida, Levičar Marija, Majcen Tatjana, Markič Marjeta, Mrše Rozalija, Nerima Marija, Podboj Stanislava, Pregelj Ivana, Prek Pavla, Prešeren Pavla, Pucelj Frančiška, Puppis Ana, Slana Marija, Sušteršič Marija, Tavčar Leona, Velikonja Gizela, Vičič Zorislava, Vrbič Tekla, Znidarič Anselma, Zerovec Marija.

★ Diplomski izpiti na drž. železniški in prometni šoli v Belgradu. Letošnjo leto je od 80 slušateljev dokončalo studije in z odličnim, oz. prav dobrim uspehom položilo diplomske izpite izredno veliko število Slovencev. Pismeni izpit se je vršil od 2. do 8., a ustmeni od 8. do 23. junija, pod predsedstvom višjih uradnikov ministrstva prometa in generalne direkcije. Diplomске izpite so položili sledeči Slovenci: Arhar Franc, Arns Miroslav, Bukovec Jože, Čerk Alojz, Čretnik Stanko, Hladnik Stanko, Hlede Rudolf, Kastelec Anton, Klemenc Josip, Koprivnikar Pavel, Lavrenčič Anton, Marko Valter, Markov Dragomir, Mervar Marjan, Mihelj Ervin, Puhlić Anton, Prek Ivan, Primožič Jernej, Rus Franc, Škarjanec Milan, Šlibar Marjan, Terzin Ivan, Tomšič Josip, Varl Rudolf, Zof Ivo, Zaler Edko, Zavašnik Rudolf, Znanec Franc, Zabkar Alfred. — Slušatelji so z 1. julijem nastavljeni kot žel. uradniki na večje eksekutivne enote širom naše domovine. Mladim žel. uradnikom želimo čim več uspehov na njihovim novim mestima.

Šolske vesti

★ Na državni deški meščanski šoli v Krškem se vrši vpisovanje za I. razred v dnevni 29. in 30. junija od 8 do 12 v ravnateljevi pisarni, II. nadstropje. V I. razred se sprejmejo učenci in učenke, ki so uspešno dovršili 4. šolsko leto osnovne šole. Za vpis sta potrebni zadnje šolsko izprijelovalno (izkaz) in krstni list (izpisek iz krstne knjige). Vsak učenec in učenka mora plačati pri vpisovanju 20 Din v zdravstveni fond za zaščito dece. Oproščeni te takse so oni, katerih starši plačujejo letno manj kot 30 Din neposrednega davka, kar je treba dokazati s potrdilom županstva.

★ Na deški in dekliški meščanski šoli v Trzinu se vrši vpisovanje za vse razrede v nedeljo 30. junija v ravnateljevi pisarni od 8 do 15. Nanovo vstopivši dijaki prineso s seboj zadnji šolski izkaz o dokončanem četrtim razredu osnovne šole in potrdilo o cepljenju koz. Pridejo naj v spremstvu staršev. Pri vpisu je treba plačati prispevek za zdravstveni fond v znesku 20 Din. Tega prispevka so oproščeni oni, ki prinese od svoje občine potrdilo, da ne plačajo predpisano višino davka. Za oddaljene učence je v šoli šolarska kuhinja, kjer dobe poceni dobro prehrano. Potrebna stanovanja preskrbi ravnateljstvo, ki vodi seznam dobrih dijaških stanovanj. Za revne dijake ima šola na razpolago veliko število ubožnih knjig.

Ostale vesti

★ Umrli v Šmarju pri Sevnici trgovec in posestnik g. Luka Senica. Zapušta 11 sinov in hčerko, soprogo odvetnika dr. Jesenka. Pogreb bo danes ob pol 6 zvečer. Naj v miru počival Preostali naše sožalje.

★ Potovanje v Rim priredi »Probuda«, gospodarski odtok od 10. do 18. avgusta 1929. Informacije: Ljubljana, Resljeva cesta 13-II.

★ Tržiški šolarji v Bohinju. Včeraj je 115 šolarjev iz Trziča obiskalo Bohinjsko jezero. Otroci so se čez dan utaborili pri sv. Duhu. V manjših skupinah so si ogledali vse važnejše lepote Bohinjskega kota.

★ Nezasedena so še mesta pogodbenih poštarjev pri sledečih pogodbenih državah: Bosanski, Strahovo, Branjevo, Bosanski Svinjar, Boguti, Goransko, Mojkovac, Puračić, Rogasica, Trnovo, Velimlje, Vilusi, Zabljak, Bosanski Kobaš, Bosanska rača, Bradina, Busovača, Posušje, Rudo, Bosanski Alesandrovac, Domonovići, Šahovići, Gruda in Lukavica na teritoriji direkcije pošte in telegrafa v Sarajevu. Za mesta pogodbenih poštarjev lahko prosijo osebe, ki so: 1. državljani kraljevine SHS, 2. izpolnile 21. leto starosti, 3. dovršile 4. razrede srednje šole ali vsaj osnovno šolo, 4. moralno neoporečne in 5. popolnoma zdrave in sposobne za pošto in telegrafno službo. Poleg teh pogojev mora prosilec svojerodno pisani prošnji priložiti vse dokumente, iz katerih so razvidna omenjena dejstva, kakor tudi potrdilo pristojne oblasti o imovini in pa potrdilo krajevne oblasti (županstva), da ima zagotovljen lokal za pošto v kraju, kamor prosi, in da ta lokal odgovarja pogojem člena 16 pravilnika. Natančnejše podatke o prejemkih, pravicah in dolžnostih kakor tudi o razmerju med pogodbenim poštarjem in državo daje pristojna direkcija pošte in telegrafa v Sarajevu. Prošnje je treba poslati ministrstvu za gradbe, za glavno upravo pošt in telegrafov, najkasneje do 1. avgusta.

★ Vreme. V Ljubljani je včeraj ob 8 jutraj kazal barometer 756,7 mm, termometer največ 23 C, najmanj pa 16 C, brezvetrovno, nebo deloma oblačno. V Mariboru je kazal barome-

ter 755,6 mm, termometer največ 23 C, najmanj 15 C. Brez vetra, malo oblačno. V Zagrebu je kazal barometer 756,9 mm, termometer največ 24 C, najmanj 15 C, brez vetra, malo oblačno. V Beogradu je kazal barometer 758 mm, termometer največ 22,2 C, najmanj 13 C, severni veter, nebo lepo. V Sarajevu je kazal barometer 754,7 mm, termometer največ 23 C, najmanj 14 C, brez vetra, lepo. V Skoplju je barometer kazal 760,1 mm, termometer največ 24 C, najmanj 11 C, mirno, lepo. V Splitu je barometer kazal 759 mm, termometer največ 28 C, najmanj 19 C, mirno, lepo. Deževalo ni nikjer.

★ Zadnje številko Križa (5-6) je uprava poslala mnogim nenaročnikom. Med njimi pride v prvi vrsti v poštev častita duhovščina. Vsebinska je številka, se tiče izključno katoliške akcije, in je zato vsekakor aktualna. Uprava Križa se obrača na tiste gospode, ki jim je številko naslovila, da jo blagovolijo po priloženi položnici poravnati. Kdor je ne misli obdržati, naj jo nerazrezano vrne, kdor bi pa številke ne prejel, naj piše po njo na upravo Križa, Ljubljana, Miklošičeva 5.

★ Obesil se je Janez Kodrič, posestnik na Platu pri Rogaski Slatini. Kupil si je lansko leto

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nocojšnjo noč bosta opravljali službo lekarni: 1. Piccolijeva na Dunajski cesti in 2. Bakarčičeva na Sv. Jakoba trgu.

V šenklaški cerkvi okradena

Ljubljana, 24. junija.

»Za božjo voljo, ljudje božji, ali ste jo videli?« je vzklikala po Stritarjevi ulici prilikava ženska, že betežna in objokana. Dirjala je k stražniku pred Prešernovim spomenikom in glasno ihtela mu je začela pripovedovati svojo zgodbo, seveda s primeranim uvodom. »Pomagajte mi gospod stražnik, ob vse sem, čisto ob vse.« Bušila je v jok in ni mogla več do besede. Končno jo je stražnik opogumil z raznimi vprašanji. »Veste, v cerkev sem šla, da bi malo pomolila. V klop sem sedla, torbico sem položila zraven sebe.« »In potem?« jo je priganjal stražnik. »Ko sem pa vstala, ni bilo torbice, ne sto dinarjev, ne ključev, ne ogledala in ne glavnika. Trideset dinarjev sem dala zanj!«

»Kdo bi vam pa ukradel?«

»Samo ena ženska je bila notri, blizu mene je bila, pa še pri spovednici je klečala nesramnica.«

»Ali jo poznate?«

»Ne vem, če bi jo poznala?«

Stražnik si je vse to notiral. Zenske je pa odradalo v Stritarjevo ulico in tam službojučega stražnika obsula z enako prošnjo in enakimi obupnimi stavki. Stražnik je vse zabeležil, ona je pa samo tarnala, tarnala:

»Jojmene, jojmene, ob vse sem, kaj naj počnem! Pa v cerkvi me okrade, nesramnica, da se ne boji pekla.«

Vse zmedena je begala po ulici in prosila mimoidoče: »Če jo vidite, jo zgrabite.« S svojo prijateljico je odšla proti Staremu trgu.

★ Izredna javna seja ljubljanske občinske uprave se bo vršila v sredo 26. junija ob petih popoldne. Na dnevnem redu je med drugim predlog glede poplave proračuna za leto 1929 in poročilo gradbenega odseka.

★ Vpisovanje na ljubljanskih osnovnih šolah za šolsko leto 1929/30 se vrši na dan 1., 2. in 3. julija od 8 do 14. Podrobnosti so razvidne iz oglašnih desk na posameznih šolah.

precej drago posestvo in ker ni imel lastnega denarja, si je mislil pomagati s špekulacijo, ki pa ga je privedla do obupa.

★ Strela ubila enega vojaka, dva pa ranila. V soboto popoldne je v Varaždinu divjala silna nevihta. Udarila je v tri vojake, ki so sedeli na klopi na dvorišču vojašnice. Kljub takojšnji pomoči, je en vojak kmalu umrl za poškodbami, ostala dva pa sta odnesla težje poškodbe.

★ Dr. Fran Bradáč: Slovar tujk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — V današnjem času, ko nam zvene na ušesa zaradi ogromnih tehničnih pridobitev in razvoja civilizacije tuje besede, je postal tak slovar nujno potreben. Tujke v tem slovarju so navedene tako, kot se v slovenščini rabijo, torej po izgovorjavi. Pri vsaki tujki je tudi naveden vir, odkod izhaja. Knjiga je vestno sestavljena in strokovnjsko urejena in bo dobro služila svojemu namenu. V posebno korist bo onim, ki imajo mnogo opravka z uradi, potem trgovcem in sploh vsem, ki čitajo dnevno časopisje, kjer kar mrgoli tujk. Jugoslovanska knjigarna se ni strahla ogromnih stroškov in je vrgla to prekoristno knjigo na književni trg za skromno ceno Din 50 za vezan izvod.

★ »Schulz Universal« tehnična Vam dviga promet in zaslužek potom hitrosti, natančnosti in prihranka. Zahtevajte brezobvezno ponudbo ali poset zastopnika. Jugo Schulz, d. z. o. z., Ljubljana.

★ Lom nad Trzičem. V kratkem se začne graditi dvorazredna osnovna šola, pripravila se že material in gradbena delo so razpisana, na kar opozarjamo na razpis v našem listu.

★ Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeno »Franz-Josef«-grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za zločede in črvesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izborna učinkovita naravno odvajalno sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Gremijalna trgovska šola je zaključila šolsko leto 1928-29 v ponedeljek 24. t. m. z razdelitvijo spričeval na I. dr. deški šoli na Ledi, kjer ima svoje učne prostore. Šola je štela 287 učencev in učenk napram 305 v šolskem letu 1927-1928. Število šole obiskujočih vajenk je večje kakor število vajencev. Šola obstoja že 22. leto in le izredni podpora Gremija trgovcev v Ljubljani se ima zahaliti za svoj obstoj. Ob zaključku I. 1928-29 se je vršila v ponedeljek zaključna slavnost: uvodoma je govoril ravnatelj grem. šole g. Rado Grum, nakar je kot zastopnik šolskega odbora pri Gremiju g. Železnikar zlasti povdaril, da se prihodnje leto šola že preseli v Trgovski dom, kjer se grade zanjo primerni prostori, ki bodo ustrezali vsem zahtevam moderne časa. Nato so bili najboljši učenci in učenke obdarovani. Po razdelitvi spričeval je odšla šola na izlet na Količevo pri Domžalah, kjer so si ogledali Bonačevo tovarno, nadalje pa tudi radijsko oddajno postajo v Domžalah.

★ Prijateljem in znancem pokojne gospe Mici Završanove se v ljubežno naznanja, da se bo so. masa zadužnica (osmina) za njo darovala v sredo dne 26. t. m. ob pol 8 v stolnici.

★ III. javna produkcija gojencev tukajšnega drž. konservatorija se vrši danes ob 20. v Filharmonični dvorani. Na sporedu so skladbe komornega znanja, zato nosi ta večer naslov »Komorni večer«. Vse točke programa so izvrstno naštudirane in bodo med poslušalci brez dvoma vzbudile veliko zanimanje. Vstopnice v Matični knjigarni. — Sklepna, IV. javna produkcija gojencev se vrši v četrtek, dne 27. t. m.

★ Borza dela. Delo je na razpolago: 11 hlapcem, 20 godnim delavcem, 2 oglarjema, 1 kleparju, 4 strojnimi ključavničarjem, 1 elektro-monterju, 4 livarjem, 5 železostugarjem, 6 kovačem, 3 orodnim ključavničarjem, 2 kolarjema, 24 mizarjev, 2 žagarjema, 1 gateristu, 1 sedlarju, 12 krojačev, 4 ključavničarjem, 2 pekoma, 1 sladoledarju, 36 zidarskim delavcem, 25 zidarjem, 4 fasadnim zidarjem, 20 tesarjem, 6 pleskarjem, 1 mehanikarju, 11 opekariskim delavcem, 35 navadnim delavcem, 1 vodovodnemu inštalaterju, 4 sodarjem, 1 bolniškemu strežniku, 4 minirjem za kamnolom, 1 kamnoseku, 1 čevljarju-prirerzovalcu, 19 vajencem.

Takoj s prvim solncem moramo prirediti s solnčnimi kopelimi. tedaj pa je posebne važnosti maža z Niggerol ojem ali kremo (Patent št. 5922) za solnčenje in masažo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. — Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Maribor

□ Trgovine so na Vidovdan odprte. Samo za časa službe božje, t. j. med 10 in 11 ostanejo zaprte. Na Petrovo so trgovine ves dan zaprte.

□ Slovo jemlje drevi v tukajšnjem Narodnem gledališču g. I. Rakuš, ki nastopi v vlogi Romea. Jutri se vrši še premiera »Cerkvene misli« ki je poslednja predstava v letošnji gledališki sezoni.

□ Zanimivo. Od letošnjih tukajšnjih gimnazijskih abiturientov se je javilo — 15 za študij bogoslovja, 6 za filozofijo, 1 za medicino, 7 za pravoslovje, 3 za farmacijo, 2 za tehniko, 2 za eksportno akademijo, 2 za vojno akademijo, 1 za veterino ter 1 za kemijo.

□ Zaključek gospodinskega tečaja za delavsko dekleta se je vršil v nedeljo pri šolskih sestrah. Od oblastne samouprave je prisostvoval skromni slavnosti referent za kmetijsko nadaljevalno šolstvo J. Krošelj. Ob zaključku tečaja so se vršili tudi izpiti, ki so pokazali velike uspehe tečajnega pouka; obenem je bila tudi razstava posameznih predmetov iz področja gospodinskega pouka. Navzoči so bili tudi starši in sorodniki gojenk, ki so se mogli prepričati o velikem prizadevanju oblastne samouprave, da prodre tudi v delavske družine pametno in racionalno gospodinjstvo. Ob tej priliki se je ena izmed gojenk zahvalila v tem smislu mariborski oblastni samoupravi, ki ni pri organizaciji nadaljevalnega šolstva širom oblasti pozabila na delavska dekleta.

□ Državne strelske tekme v Mariboru. V nedeljo sta se mudila tukaj delegata Zveze strelcev iz Beograda in sicer gg. Svetoslav Srečković in Dragan Popović. Z zastopniki tukajšnje družine strelcev ter slovenskega lovškega društva sta imela skupno sejo, na kateri se je sklenilo, da se vrše v dneh od 4. do 10. avgusta na tukajšnjem vojaškem strelišču velike strelske tekme z zanimivim ter izbranim sporedom. Tekme naj dokažejo sposobnost naših strelcev v vseh panogah strelske umetnosti. Pričakuje se pri tekmah velika udeležba domačih strelcev. Za najboljši strelce so pripravljene nagrade v vrednosti okoli 100 tisoč dinarjev. Pokroviteljstvo tekem je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander, ki se tekem najbrže osebno udeleži. Udeležbo je obljubil tudi prometni minister dr. A. Korošec.

□ Iz mariborskega okrajnega zastopa. Pričela so se dograditvena dela na okrajni cesti Sv. Lovrenc, kolodvor — trg Sv. Lovrenc. Tudi se pripravljajo načrti za gradnjo ceste Bresternica — Sv. Križ nad Mariborom; z gradnjo omenjene ceste se prične, čim se zaključijo potrebna pripravljala dela. Radi pičlih dohodkov ne more okrajni zastop v letošnji gradbeni sezoni razviti svoje gradbene delavnosti do tolikega uspeha, kakor v lanskoletni sezoni.

□ Podlegla. Kakor je že poročal včerajšnji »Slovenski list«, se je v nedeljo proti popoldnev nenadoma zgrudila v nezvesti 43letna železničarjeva soproga Marija Korošec v svojem stanovanju v Krekovi ulici 2 v Studenih. Rešilni oddelek je nesrečnico prepeljal v bolnico, kjer se je ugotovilo, da se bila zastrupila s solno kislino. Navzlic hitri zdravniški pomoči pa je včeraj ob 8 dopoldne v tukajšnji bolnici podlegla smrtonosnim posledicam zastrupitve. Vzroki dejanja niso znani.

□ Popravek. Ni res, da je trčilo v Kamnici motorno kolo Ivana Tomažiča v nov avto tovarnarja Mirka Šonkyja. Res pa je, da je trčel avto tovarnarja Mirka Šonkyja od zadaj v motorno kolo Ivana Tomažiča. Ni tudi res, da je pri tem Tomažič odnesel zdravo kožo. Res pa je, da ga je avto poškodoval znatno. Vsled tega ni res, da bo trpel njegov možniček, pač pa možniček g. Šonkyja. — Ivan Tomažič.

□ Od doma... Ze pretekli terek je odšel od doma v Vrbanovi 21 pomožni delavec Josip Fazunan; svoji ženi je dejal, da gre iskat dela. Odtlej ga ni bilo več nazaj. Fazunan je 48 let star in visoke postave. Bil je sicer trezen mož; zato obstoja domneva, da se mu je kaj pripetilo.

□ Udriši se v noči od nedelje na ponedeljek neznan močan v poslovne lokale trdke »Herold« z muzikantami, ki se nahaja v pritličju poslopja v Gregorčičevi ulici 6. Vlomilski lomastež je skozi okno smuknil v pisarno, onegavil okoli pisalne mize ter odnesel iz predala ročno blagajno, v kateri je bilo za dva jurija in pol zvenka in cvenka. Sicer pa ni prišel grešni lakomšč na svoj račun; na lice mesta je prispel detektiv Grobin, ki je izvršil posnetje prstnih odtiskov.

□ Z delovnega trga. Zaposlitev dobe preko tukajšnje Borze dela: 20 hlapcev, 3 mizarji, 2 kolarja, 3 žagarji, 1 pekar, 2 krojača, 4 drvarji, 2 delavca za izdelovanje žel. prafov, 2 soboslikarja, 4 podkovski kovači, 1 električar, 2 tesarja, 4 sodarji, 2 zidarja, 4 tesarji, 40 delavcev za opekarno, 20 delavcev za stavbe, 3 železostugarji za tovarno orožja in municije v Uzičah, več vajencev (ključavničarske, kolarske, kleparske, sodarske, kovaške in pekavske obrti), 10 kmečkih deklet, 3 poljske delavke, 4 delavce za vinočar, 1 kmečka

Paul Keller — J. Pucelj:

Lesnika

Čez klanec je tekla poljska grivina. Ta je delala mejo med lepima posestvima Anzelma in Peregrina. In na omeju je rasla divja jablana. Bila je lepo rasla in je gledala daleč tja čez deželo; seveda je rodila po navadi divjih jablan samo one male grintave sadove, ki hranijo v sebi srčno kislobo, in so pri trgovcih z delikatami neprijateljni. Imenujejo se lesnike.

Divja jablana se je vsak čas izkazovala za Anzelma in Peregrina kot pravo drevo izkušnje.

Ze ko sta bila mladca in sta nekoč oba istemu dekletu naročila, da naj pride k lesniku, je izbruhnil boj; Anzelma je Peregrinu odtrgal uhelj. In Peregrin je Anzelma drzno ugriznil in ga oropal konca nosu. Pa oba sta se spet spravila, čeprav nista niti uhelj niti konec nosu več porastla, in je njuna človečnost ostala obtežena z malim madežem.

Hana, devica, ki je oba mladeniča tako borno pripeljala skupaj, je priporočila drugega. Ko je tega morda čez dve leti in pol do smrti najezila in bila postala častita vdovica, sta naletela Anzelma in Peregrin spet drug na drugega pri lesniku na omeju svojih posesti, in Anzelma je začel s svetohlinskim obrazom: »Prijatelj, najina Hana je zdaj vdova. Ker sva jo oba prej snubila, se bo spodobilo, da jo zdaj eden od naju poroči. Jaz pa sem medtem prišel do prepiranja, da Hana dosti bolj pristojna tebi kakor meni, in se bom jaz premagal in jo prepustim tebi...«

»Ne, ne,« se je branil Peregrin, on je tudi medtem postal zrelejši in resnobnejši in ne za-

hteva, Bog obvaruj kaj takega, tako težke prijateljske žrtve. Tako sta oba drug drugega prekašala v velikodušnosti in samozatajevanju tako dolgo, da sta si planila v lase, in je popadljivi Peregrin okrajšal Anzelmu sredinec za dva člena, kaj za kar ga je ta pritnil k drevesu in mu utrl tri rebra. Toda oba sta se spet spravila.

Nespravljivo sovraštvo je nastalo šele, ko je Peregrin nekega dne trdil, da lesnika stoji prav za prav na njegovem gruntu in tleh in pripada z vsemi pridelki njemu samemu. Temu se je Anzelma upri, in pogajanje je postalo tako živahno, da sta potem nasprotnika osem tednov ležala bolna. Nato sta tožila drug drugega pri sodniji in sicer ne zaradi telesne poškodbe, ki ji nista pripisovala nobene tako velike važnosti, ampak veliko bolj zaradi lesnike.

Tedaj je bila polovica vasi poklicana za pričo, dobila lepo plačilo za to in praznovala majhno žegnanje. Proces je šel skozi vse instance, dokler ni končno nek pameten nadsodnik izrekel sledeče obsodbe: Drevo pripada obema skupaj; vsak mora polovico prispevati za njegovo oskrbovanje in vsak dobi polovico sadov. Obiranje sadja se mora vršiti skupno pod nadzorstvom vaškega poglavarja. Sodnijskih stroškov, ki znašajo nekaj sto tolarjev, morata nasprotnika nositi vsak polovico.

Od tega časa je bilo nespravljivo sovraštvo med Anzelmom in Peregrinom, in oba sosedata sta si hodila s poti in sta naletela drug na drugega večkrat samo pri lesniku, če sta obrezovala njene veje, belila njeno deblo z apneni vodo, ali če je bilo obiranje sadja. In držal se je seveda vsak strogo svoje polovice, in ne bi noben niti kapljice apnene vode brizgnil na tujo polovico. Da, ostalo je večina za prst široko prostora

vmes, po kateri stezici se je prekanjenim gosniam posrečilo pripelzati v vrh drevesa.

Starejšina te občine je bil vester mož. Čeprav je vedno izbral prav mrzel, deževen oktober, dan za trgatve lesnik, je vendar vztrajno vzdržal pri poslu kot čuvaj pravice in postave. Da, prisežni možje so prišli z njim, in mnogo ljudstva iz vasi je privrelo in gledalo, kako sta Anzelma in Peregrin prislomila lesto na skupno drevo in obirala sadje od svojih »polovic«, pri čemer nista pozabila skozi vejeve drug drugega obmetavati s strupenimi pogledi in žaliti z zahuljenimi opombami kakor:

»Hu, to je spet en lep in velik!«

»O, ta je debel kakor bat, kar vidi se mu sladki sok!«

»Da, da, južna stran ima kaj zase!«

»Moram samo zahvaliti svojega Stvarnika, da imam v takem suhem letu severno stran!«

Tako je šlo tja čez in sem čez. Jabolka pa so pobrali, jih zavili o božiču v zlat papir in jih obesili na božično drevo. Tedaj se je muzal tako Peregrin kakor Anzelma zadovoljno, in vsak je pripovedoval svoji ženi, svojim otrokom in poslom še enkrat obširno zgodovino procesa in je dejal na koncu:

»Da, da, ušivec je hotel imeti celo drevo, in če bi pri vseh sodnijah ne bil prav po peklenko vedno za njim, bi ga bil tudi dobil, in bi zdaj ta jabolka ne visela na našem božičnem drevescu!«

Tedaj so morali domači pokazati zadovoljen in ponosen smehljaj, v katerega pa se je večno pomešalo nekaj zadrege.

Mnogo časa je prešlo. Peregrinov najstarejši sin je spolnil štiriindvajset let: Anzelmov

hči Uršula je bila enindvajset let. Oba nista smela že v šolski dobi govoriti med seboj in ko sta bila postala večja, se je njuna zamra drug do drugega vidno pomnožila. Če sta se na cesti nenadoma srečala, je postala deklica rdeča od srda, in dečak je od togote zagrizel zobe skupaj, je poškilil za njo, zagodrnjal in je hodil potem ves dan ves zagrizen okrog.

Tedaj pa je bil spet enkrat pomladni čas, in lesnika je stala v tisoč cvetovih. Uršula, ki je šla po gozdni grivini, je videla naenkrat, kako prihaja Stefan, ni vedela nikakor, kam se mu umakniti in se je vsedla v svoji zmedenosti pod lesniko — seveda na svojega očeta stran.

»Glej jo, punčare!« je mislil Stefan, »ki mi hoče ljubovati! Oho, na pravega si naletela!«

Pride gori in sede tudi on pod jablano — seveda na svojega očeta stran. Deklica je težko dihalo, in dečak tudi. Govoril pa ni nihče besede. Samo Stefan je stegnil daleč nazaj svoje komolce!

»Ti...« je reklo dekle, »ti me pa suže!«

»Ah, pardon, pardon,« je odvrnil Stefan z zahuljeno vljudnostjo: »sem morda prišel na milostne gospodične polovice?«

Zasmejal se je glasno in v muki. Potem je sedel čisto tiho. Mahoma je zaslišal tiho ihtenje. Ali je — ali je punčaro res tako trdo sunil? Naredil je polobrat in je trčil s koncem svojega nosu ob konec Uršulinega nosu, ki je tudi ravno naredila polobrat. Tega sta se oba prestrašila in zardela oba, si pomencala nosova in se jadrno podala zopet vsak na svojo lastno oblast. Čez nekaj časa pa je dečak s treskom udaril roko v roko in rekel: »Stari je nor!«

(Dalje.)

gospodinja, 15 kuharic, 14 služkinj, 3 sobarice, 1 otroška vrtnarica, 1 vzgojiteljica, 5 šivilj za perilo, 2 šivilji za obleke, 1 postrežnica, 4 pomožne delavke.

Objemi vinskih bratcev so nekaj posebnega. To je izkusil na lastni koži pomožni delavec Hugo. Povabila sta ga brata Franc in Ludovik na pijačo. Najprej so gasil žeto pri »Zlatem konjičku«, nato so jo pa mahili k štablju v Vojnašniški ulici. Domov grede pa sta spotoma po Mesarski ulici Franc in Ludovik s toliko ljubeznostjo in prisrčnostjo vinskih bratcev objemala uboga Hugona, da je le-ta pozneje po slovesu opazil, da mu je med potjo izginila listnica s celo tedensko plačo vred.

Iz neugodne beležnice. Devetletni Jožef Tomažič, dinarier sin iz Sodreža, je padel s hleva in si pri padcu prebil lobanjo. — 82letni oskrbovavec Martin Osojnik je tako nesrečno padel na drž. mostu, da je dobil poškodbe na glavi in vratu in da se je pri tem onesvestil. — 62letni zasebnik Andrej Repina je na lajtersperški cesti prišel pod kolo in dobil pri padcu težje notranje poškodbe. V prvem in drugem slučaju je intervenirala rešilna postaja; Repino pa so domači odpremili v bolnico.

Celje

Spominska proslava celjskih legijonarjev. Ob priliki 10-letnice udeležbe celjske legije na koroskih osvobodilnih bojih se vrši na Petra in Pavla, dne 29. junija 1929 na Ljubnem. Odhod s posebnim avtobusom 29. t. m. po prihodu mariborskega in ljubljanskega vlaka točno ob 8 izpred Narodnega doma v Celju, v Mozirju bo kratak postanek, povratek zvečer v Celje. Spored proslave: 1. Pozdravi o prihod na Ljubnem. 2. Ob pol 12 spominsko zborovanje legijonarjev, na trati gostilne legijonarja Martina Sema in posvetovanje o organizaciji jugoslovanskih koroskih bojevnikov. Po oficijnem delu proslave skupen obed pri Semu in slikanje, nato družabni sestanek legijonarjev pri Semu. Ob tej priliki se bodo izpolnile evidenčne liste legijonarjev. V Celju oziroma ob cestni progi Celje Mozirje, se zberejo legijonarji-dobrovoljci, dočim se zberejo ostali legijonarji iz G. Savinjske doline na Ljubnem. Tovariši, pridite polnoštevno, naj ne manjka nikogar! Na veselo svidenje po desetih letih. Prijaviti se je do 26. t. m. na naslov: Dr. Ervin Mejak, Celje, Prešernova ulica.

Na državni deliški meščanski šoli v Celju se vrši vpisovanje dne 30. junija od 8 do 12. Učenke, ki so dovršile 4. ali 5. razred osnovne šole, morajo vstopiti v 1. razred meščanske šole. Pri vpisovanju plačajo 20 Din za zdravstveni fond ali pa naj predložijo potrdilo davčne oblasti, da starši ne plačujejo 30 Din direktnega davka.

Danes zvečer se prične v celjskem mestnem kinu v proslavo 500-letnice sv. Ivane Arške (Devica Orleanske) filmska predavanja o življenju, delovanju in svetosti te velike francoske narodne junakinje in katoliške svetnice. Uvodoma bo govoril o Devici Orleanski eden izmed tujakih gimnazij-skih profesorjev, nato pa se bo predvajal monumentalni film »Devica Orleanska«, ki v sedmih veličastnih dejanjih slika življenje in heroična dejanja sv. Ivane. Ne moremo dovolj priporočiti obiska teh predavanj. Zlasti mladina naj bi ob silnem zgledu domovinske ljubezni in bogoudanosti Device Orleanske našla svoj življenjski ideal. Vstopnice za današnje predstavo se dobijo v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi in v trafikah ge. Fani Kovač.

Dopisi

Moste pri Ljubljani

Seja občinskega odbora. Zupan je prečital dopis velikega župana, v katerem po Najvišjem nalogu Nj. Vel. kralja sporoča občinskemu odboru za izrazne zahvale in vdanosti srčno zahvalo. — Sprejet je bil opravljeni red za občinsko upravo. V tako veliki občini, kjer je 33 odbornikov, je pač potrebno na temelju občinskega zakona podrobneje urediti poslovanje občinskega odbora. Posledje bodo odseki pripravljali važnejše gradivo za občinske seje. Opravljeni red bo omogočal, da se bodo seje mirno in redno vršile, ker bo vsak odbornik pač lahko vedel, kolikšna je njegova dolžnost in kaj je njegova pravica. — Prošnjam Vincencejeve družbe, Elizabetine družbe in Kola jug. sester podružnica Moste za podporanje njihovih karitativnih ustanov, se je načeloma ugodilo. O višini podpore pa se bo sklepalo pozneje. — Sprejet je bil predlog za ureditev glavne ceste od železnice do Karmeličank. Ker je ta cesta občinska, se bo županstvo obrnilo na občinskega komisarja in okrajni cestni odbor, da se izvrše potrebne priprave. — Z ozirom na poslabšano javno varnost, ponočno razgrajanje pijanih ljudi in razposajencev, vlačugarstvo itd., se sestavi memorandum, katerega izročil deputacija odličnih mož velikega župana in policijskemu ravnatelju in ga naprosi za ojačanje javne straže. — Razgovor je bil tudi o škropljenju glavne ceste, potrebi o preskrbi stanovanj itd., o čemer bodo razpravljali še odseki in starešinstvo. Odsekem je bilo odkazano več prošnji in predlogov, ki pridejo potem v razpravo v eni prihodnjih sej.

Smrtno se je ponesrečil delavni član in odbornik pevskega društva »Zvezda« iz Most, gospod Franci Cigler. Pogreb bo danes ob pol 5 pop. iz splošne bolnice. Pozivljani vse članstvo, da se pogreba zanesljivo udeležijo. — Predsednik.

Bled

Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi koncert v četrtek, dne 27. t. m. ob pol 9 zvečer v Zdraviliškem domu. Na programu so najizbranejša moderna kompozicija slovenskih skladateljev.

SREDNJA VAS V BOHINJU.

V nedeljo se je pri nas vršilo slovesno odkritje in blagoslovitev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom. Spomenik je napravljen po zamisli arhitekta Vurnika ter stoji ob cerkvenem obzidju. Spomenik, ki bo v okras celik občini, je blagoslovil domači gosp. župnik Golf, žalni govor pa je imel gospod kurat Bonač. Pevsko društvo iz Stare Fužine je ob tej priliki zapelo nekaj primernih žalostnih. Slavnosti so se udeležili ognjegašci iz cele okolice.

Tržič

10 letnica meščanske šole. Na Vidov dan, Petrovo in v nedeljo slavi tržiška meščanska šola desetletnico svojega obstoja. Ustanovljena pred desetimi leti kot prva slovenska meščanska šola sploh, je korakala v prvem desetletju točno po svojem programu in dala narodu že nad 400 izobraženega naraščanja za vse pridobitne panoge našega naroda. Ob desetletnici so se spogledali vsi bivši gojenci in sklenili prirediti velikopotezno proslavo. Na Vidov dan zvečer je v dvorani Našega doma na Skali slavnostna akademija z izbranim sporedom, na Petrovo je potem depoldne spominska slovesnost s službo božjo, popoldne pa narodna veselica v predilniških prostorih, iz prijaznosti sodeluje godba Društva

sv. Jožefa in vsa tržiška kulturna društva, ki dcbivajo svoj najboljši material ravno iz vrst meščanskošolskih gojencev, ki se s pridom uveljavljajo povsod. V nedeljo je skupen izlet na Vršič. Na to izredno leto proslavo opozarjamo vse ljubitelje našega šolstva in jih pozivamo, da store napram mladini svojo dolžnost.

Kranj

Ze itak zelo lepa okolica Kranja je dobila tik pod starim drevoredom novo sprehajališče. Občinska uprava je dala napraviti novo pešpot prav za velikim savskim jezom, ki vodi k začasnemu kopališču v Savi malo pod železniškim mostom. Pot je zelo lepo in romantično izpeljana med skalovjem in zelenjem, postavljene so tudi klopi. Zeleti bi le bilo, da gotovi ljudje ne uničujejo teh naprav ter ne pišejo vsepovsod svojih včasih zelo umazanih opazk: ne eno ne drugo ni vredno kulturnih ljudi, ki vedo ceniti delo občine za olepšanje mesta in sprehodov.

Razstava risarskih izdelkov in ženskih ročnih del v gimnaziji (drugo nadstropje) bo odprta do 29. junija.

Trbovlje

Nevihita. V petek popoldne od 1 do 2 je pri nas grmel in treskalo, da smo mislili, da se bliža konec sveta. Strela je udarila v stanovanje g. Ravnikarja v Pauerjevi koloniji, vdrla čez strop v žarnico, prežgala tu 2 žici ter skozi strop zopet odšla. Na vzhodnem obratu so bili vsi rudarji, ki so prišli ob 2 iz jamskega dela, v kopalnici. Ko so se umivali, je udarila strela skozi dimnik v kopalnico, a k sreči ni nobenemu nič naredila. Škoda po streli je precejšnja. Transformatorji v Bukovi gori, Tereziji, na njivi in v Laškem so močno pokvarjeni in imajo električarji danes polne roke dela.

Špitalič pri Motniku

Toča. V petek 21. junija popoldne je prihrumela čez Menino planino strašna nevihta s točo, katere je padala kot oreh debela. V teku 20 minut je v vasi Bela in okolici potokla ves, bilo je videti, kakor bi pobelil sneg. Vse pridelek je popolnoma uničen. Tudi sosedna vas Zgornji Motnik in trg Motnik sta po toči prizadeta, toda ne v toliki meri, kakor Špitalič.

Sport

S. K. Ilirija, nogometna sekcija. — Danes, v torek ob 18 trening skupine I, jutri ob 18 igra rezerva na dva gola s Svobodo, v četrtek zopet trening skupine I. — V petek, soboto in nedeljo popoldne je igrala za trening zaprti zaradi desetletnice Hermesa. — Načelnstvo.

Sportni dogodki nedelje

V Ljubljani se je vršil turnir v korist Olimpijskega fonda. Sodelovali so vsi štirje najboljši klubi Ljubljane. Potek igre je pokazal, kako je neupravičen padec Slovana v 1 b razred. Ker se je igrala vsaka tekma samo 45 minut, so bili že vsled tega izgledi slabših klubov na uspeh večji. In le sreča je sigurnim favoritom pomagala v finale. Slovan kakor Hermes sta ugodno iznenadila in podala prvotno igro. V prvi igri je Ilirija zaigrala slabo, v finalu je pa Primorje absolutno stisnila v obrambo. Tekma Ilirija : Slovan je končala z 1 : 1 neodločeno, Cirovič je zabil vodilni gol, iz nenavadne prilike Doberle izenači s tem, da je pri streljanju auta bil hitreje pri žogi kot vratar Slovana. Zreb je odločil v korist Ilirije. Druga tekma Hermes : Primorje je končala z 1 : 0 in se je vodila v ostrem tempu. Hermes je podlegel z autogolom, zastreljal je poleg tega še enajstmetrovko. Primorje je ugalalo samo v obrambi, napad se ni znašel. Prav dober je bil Korče v голу. Finale med Ilirijo in Primorjem je končal z 0 : 0 vključ podaljšku 2 x 10 minut neodločen. Ilirija je prevladovala, vsled izključitve Doberleta je napad izgubil strelca. V obeh tekmah je pri Primorju ugalala samo obramba. V napadu je bil dober edino Uršič. Sodnika Cimperman in Šnelar nista imela dober dan, zlasti še Cimperman. — V kopališču Ilirije so se vršile klubske plavalne tekme, ki so prinesle povprečne rezultate, na 50 metrov juniorko prsno je Jenkova postavila z 47 eno desetino sek. nov jugoslovanski rekord. Vršil se je tudi olimpijski petoboj, kjer je zmagal Petkovšek (Primorje). V Mariboru je gostoval proti železničarju ŽAK iz Subotice in zmagal z 4 : 3. V Zagrebu so se vršile lahkoletske tekme za prvenstvo Zagreba. Pri teh tekmah je bil postavljen nov jugoslovanski rekord pri skoku v višino. Mladi Concordias je preskočil 176 cm. Ob precejšnjem sodelovanju dirkačev je priredil Gradjanski motociklistične dirke, ki so prinesle povprečne rezultate. V Belgradu so se vršile nogometne tekme ob priliki proslave 10letnice BUSK-a. Nastopila je reprezentanca ljubljanske univerze proti BUSK-u in izgubila z 2 : 0 (1 : 0). Reprezentanca belgrajske univerze je odpravila Zagrebčane z 4 : 2 (4 : 1). Revanžno tekmo z Hajdukum je Concordias vključ prav dobri igri izgubila z 6 : 4.

Tudi rekord.

Kreigsmann v Los Angeles.

Znani švedski atletski trener Kreigsmann je pripravil leta 1912. lahkoletske naprave za olimpijske igre v Stockholmu. Ko so lani v Amsterdamu videli, da tekališče ni v redu, so poklicali Kreigsmanna — v par dneh je bilo tekališče vzorno. Amerikanci pa ne čakajo do leta 1934., ali bo tekališče v redu ali ne, temveč so povabili Kreigsmanna že sedaj, naj priredi tekališče in skakalnice naprave za olimpijske igre. Tako bo leta 1932. Kreigsmann imel rekord kot trikratni graditelj lahkoletskih olimpijskih naprav.

Nemčija in Švedska.

Osemkrat sta se doslej kosali Švedska in Nemčija. Rezultat je bil za Nemčijo sramotilen in to tembolji, ker je postavila Švedska proti Nemcem zmeraj le drugo garnituro. Do letos je Nemčija le enkrat zmagala, l. 1911., borba l. 1926. je bila neodločena, vse druge igre so Nemci izgubili, goali 17 : 10 za Švedsko. Takšne so tekme: leta 1911. v Stockholmu 4 : 2 za Nemčijo, l. 1911. v Hamburgu 3 : 1 za Švedsko, l. 1923. v Stockholmu 2 : 1 za Švedsko, l. 1924. v Berlinu 4 : 1 za Švedsko, l. 1925. v Stockholmu 1 : 0 za Švedsko, leta 1926. v Nürnbergu neodločeno 3 : 3, l. 1928. v Stockholmu 2 : 0 za Švedsko. Letošnje presenetljive igre Nemcev (7 : 1 proti Švici, 2 : 1 proti Italiji, 1 : 1 proti Škotski) so pa Švedom pokazale izredno moč Nemcev in poslali so v Koln najboljšie igralce. Kljub temu je Nemčija zmagala z 3 : 0 in je spremenila razmerje v 17 : 13.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Gospodarstvo

Naraščanje izvoza

V mesecu maju t. l. je znašal naš izvoz 461 tisoč ton v vrednosti 533.7 milj. Din in se je napram maju lani zvišal po količini za 30%, po vrednosti pa za 32.6 odstotkov.

Največ smo izvažali v maju t. l.: stavbni les 169.8 milj. Din, jaja 51.1, pšenica 32.9, baker sirov 32.8, rude 17.1, cement 16.1, prašiči 17.8, govedo 15.7, hrastovi žel. pragovi 14.3, koruza 12.0, sveže meso 11.6, lesni izdelki 11.2 itd.

Skupno je v prvih 5 mesecih t. l. znašal naš izvoz 1,737.325 ton za 2458.8 milj. ali v zlatu 224.4 milj. Din napram 1,669.556 ton v vrednosti 2,232.7 milj. Din ali v zlatu 203.9 milj. Din. Vrednost našega izvoza se je po količini povišala za 4.1 odstot., po vrednosti pa za celih 10.1 odstotkov. Ta dvig izvoza je pripisovali večjemu izvozu pšenice, pa tudi drugih naših izdelkov.

GOSPODARSKA LITERATURA

Poročilo Zbornice TOI v Zagrebu za 1928. Letos je zagrebška zbornica izdala že svoje peto letno poročilo, ki je izredno obsežno in daje lepo sliko velikega zborničnega dela. Njeno poročilo pa ne popisuje samo gospodarskih razmer zborničnega področja o lanskem letu, ampak se obsežno bavi tudi z gospodarskimi razmerami v celi državi. Nadalje poročilo ne obsega samo leta 1928, ampak daje tudi lep pregled razvoja našega celokupnega gospodarstva in posebej zborničnega področja v vseh 10 povojnih letih sedaj ob desetletnici države. Poročilo ilustrirajo številne statistike in grafiki. Dodatki k poročilu so prav obsežni, zlasti glede organizacije zbornice. Poročilo, v katerem je izredno veliko truda in marljivosti, je uredil gen. tajnik Zbornice dr. Adolf Cuvaj. Bogastvo zbrane materiala bo dobro služilo gospodarjem zborničnega področja, pa tudi drugim, ker daje najvernejšo sliko gospodarstva v celi državi.

Indeks. Delavska zbornica za Hrvatsko in Slavonijo je začela pod tem naslovom izdajati tromesečno revijo v hrv., nemškem, franc. in angl. jeziku. Prva številka podaja uvod v teorijo indeksnih števil in metode obračunavanja, priložene so statistične tabele in diagrami. Urednik je A. B. Grado. — O indeksih cen v veletrgovini, nadrobno in mesečnih življenjskih stroških ne moremo dosti govoriti, ker so objavljeni podatki samo za par mesecev (oktober, nov., dec., januar); pač pa je nepotreben velik del uvoda, ker take razprave lahko čitamo drugje. Indeks proizvodnje navaja podatke, ki so bili tudi objavljeni že drugje. Najkoristnejše bi bilo, če bi se publikacija predvsem omejila na indekse cen in življenjski indeks, pa ga izpopolnila s podatki od drugih zbornic in ves material temeljito obdelala. — D. P.

Zadružništvo na Hrvatskem. Po podatkih Zbornice za TOI v Zagrebu v njenem letnem poročilu za leto 1928 je obstajalo na njenem področju koncem 1928: 813 kreditnih zdruag, 364 nabavljanih, 22 konsumnih in 149 raznih zdruag. Gibanje zadružništva v zadnjih letih je bilo naslednje:

	Vpisi	Izbrisi
	1926-1927-1928	1926-1927-1928
kreditne	20 25 24	3 2 6
nabavlj.	4 1 4	3 — 2
konz.	1 — —	— — 1
razne	20 8 9	— 1 2
skupaj	45 34 35	6 3 11

Skupno ima sedaj področje te Zbornice 1348 zdruag (brez 2 zavarovalnice (napram 1.304 koncem l. 1926. Upoštevati pa je, da šteje področje te zbornice po šteju iz l. 1921 cirka 1.800.000 prebivalcev. Če primerjamo število hrvatskega zadružništva z našim, sta po številu enaka; toda Slovenija ima samo nekaj čez 1 milijon prebivalcev in je torej gostota zadružništva večja.

Srbske banke v letu 1928. Po podatkih Zdrženja bank v Belgradu je bilo stanje srbskih bank 31. dec. 1928 sledeče (podatki za 1927 v oklepajih; vpoštevanih je 66 prestolniških in 260 den. zavodov iz notranjosti): blagajna 208.1 nad. (1927.); eskont 1.752.7 (1.712.3), lombard in tek. računi 1752.7 (1.467.1), industrije, blago, nepremičnine 517.5 (424.7), vredn. pap. 351 (285.6); med pasivi pa: Kapital 1.069.0 (917.6), rezerve 869.3 (287.7), hran. vloge 1.718.5 (1.496.1), tek. računi in reeskont 1.853.6 (1.281.1), čisti dobiček 121.9 (113.5) milj. Din. Velik del splošnega povišanja postavk je pripisovati fužijam belgrajskih bank s provincijskimi zavodi.

Zveza industrije jedilnega olja se je osnovala 23. t. m. v Belgradu. Cilj zveze je zaščita in izboljšanje te domače industrijske panoge in v zvezi s tem izboljšanje kmetijstva. Steje 9 največjih tvornic za olje in so bila sprejeta pravila, ki jih ima še odobriti pristojna oblast. V začasno upravo so izvoljeni: Dragoljub Šterič, Belgrad, Ljudevit Braun, Koprivnica, Džosha Organdžijević, Veleš, B. Marič, Bar, Peter Mladinec, Pušiče; v nadzorstvo pa Todor Marduković, Albert Stiger, Slov. Bistrica, Dragutin Gučič Leskovac. V svrhu boljše zaštite svojih interesov je zveza pristopila k Centrali industrijskih korporacij v Belgradu. Sedež tajništva je Belgrad, Knjeginje Ljubice št. 1-1.

Bat'a v Jugoslaviji. Kakor so svojočasno listi poročali, se je mudil v Apatinu zastopnik Bat'a, da se pogajanja glede zgradbe tovarne. Ker pa pogajanja niso uspela, se vrše pogajanja z mestnimi občinami v Osijeku, Vukovaru in Palanki. — V čev.

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob pol 20.

Ponedeljek, 24. junija: ČRNE MASKE. Red C in D. Torek, 25. junija: Zaprt.

Sreda, 26. junija: MARTA. Red A.

Prireditve in društvene vesti

Prostovoljno gasilno društvo v Naklem priredi dne 7. julija (v slučaju slabega vremena pa 14. julija) ob 3 popoldne na lastnem vrtu veliko javno tombolo z mnogimi krasnimi dobroti, kakor: sobna oprava iz trdega lesa za dve osebi, vreča moke, hleb ementalkega sira, krapon podplatov itd. Po tomboli bo vrtna veselica. Za dobro jed in pijačo bo preskrbljeno.

»Prometna zveza«, skupina Ljubljana, obvešča svoje člane, da posluje vsak četrtek, petek in soboto od 6 do 7 zvečer v tajništvu, Delavskega zbornice. Vso pošto in intervencije dostavite g. tajniku Gorsetu Albinu, Ljubljana 7, Medvedova ul 22, ali pa v tajništvu. Članarino in posmrtnino sprejema g. blagajnik Dežman Anton v tajništvu vsak prvi četrtek, petek in soboto ter prvo in tretjo nedeljo na sestankih. — Odbor.

ljarski industriji se že pojavljajo glasovi proti Bati kakor v Avstriji in Nemčiji. Lani je znašal uvoz čevljev v Jugoslavijo 50.5 milj. Din., od tega največ iz Češkoslovaške 70%. Zanimivo je, da je delež CSR narasel od 1925 na 1928 od 66 na 78%, da torej izpodriva druge države.

Isis. d. d. Zagreb, ki ima podružnico tudi v Ljubljani, izkazuje pri kapitalu 5 milj. Din 0.4 milj. izgube. Ze leta 1927 je bila zaradi izgube 3.3 milj. Din izvršena sanacija družbe z odpisom večine rez fonda.

Belgijsko-jugoslovanska trgovska zbornica. V Bruslju se je ustanovila belgijsko-jugoslovanska trgovska zbornica, katere namen je pospeševati gospodarske stike med obema državama.

Borza

DENAR

24. junija 1929.

V današnjem deviznem prometu je večina deviznih tečajev popustila z izjemo Berlina in Curiha, ki sta ostala neizpremenjena. Promet je bil znanen, največ je bilo zaključene devize Dunaj (za 1.7 milj. Din). V vseh zaključenih devizah je interyentirala Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

24. junija 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 22. VI
Amsterdam	2284.40	2290.40	2287.40	—
Berlin	1356.50	1359.50	1358.—	1358.—
Bruselj	—	790.58	—	—
Budimpešta	—	993.04	—	—
Curih	1094.40	1097.40	1095.90	1095.90
Dunaj	798.78	801.78	800.28	800.66
London	275.07	276.47	276.07	276.11
Newyork	—	56.83	—	56.82
Pariz	221.69	223.69	222.69	—
Praga	168.23	169.03	168.63	168.66
Trst	—	297.89	—	—

Zagreb. Amsterdam 2287.40 bl., Berlin 1356.50 do 1359.50, Budimpešta 991.55-994.55, Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 798.78-801.78, London 275.07-276.47, Newyork 56.73-56.98, Praga 168.23-169.08 Trst 296.77-298.77.

Belgrajska borza radi pravoslavni praznikov ni poslovala.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.95, Budimpešta 90.55, Bukarest 3.08, Dunaj 73.02, London 25.19, Madrid 73.50, Newyork 519.60, Pariz 20.32125, Praga 15.385, Sofija 3.75, Trst 27.185, Varšava 58.275.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.4975, v Londonu 276, v Pragi 59.37.

VREDNOSTNI PAPIRI

1. junija. Celjska 170 den., Ljubljanska kred. 128 den., Prašedion 850 den., Kred. zavod 176 den., 125-130, Nihag Ruše 275-280, Stavbna 50 den., češir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 405-407, kasa 405-407 (406), termini: 6. 405-407 (406), 7. 409-411 (410), 12. 424-428 (424); 7% inv. pos. 84-85, agrari: 50-50.50. — Bančni pap.: Hipe 202-203, Poljo 15.50-16, Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jugo 82-82.50, Lj. Kr. 123 den., Medjun. 55.50 den., Nar. 7750-8250, Prašed. 852.50-855, Srpska 151 den., Zem. 132 den., Obrtna 30, Etno 164 den., Ravna gora 75 den. — Ind. pap.: Guttman 205-206 (205), Slavonija 175 bl., Slavek 105 den., Danica 135 bl., Drava 410 bl., Šecerana 402-405 (402 excoup), Osj. liev. 190-200, Brog vag. 150 bl., Union 165-175, Isis 20 bl., Ragusea 500 den., Trbovlje 500-510 (499, 502.50, 505), Vevče 125 den., Nar. sum. 30-33, Piv. Sar. 215 blago.

Dunaj. Don. sav. iadr. 81.73, Wiener Bankverein 22.10, Bodencredit 100.40, Creditanstalt 53, Escomptes 21.30, Union 24.75, Aussig Chemie 238.75, Guttman 25, Mundus 174, Alpine 40.40, Trboveljska 62, Kranj, ind. 35, Leykam 6.55, Rima Murany 111.60.

Zito

Radi pravoslavnih Binkošti danes ojdovinske borze niso poslovale ter je bila tudi kupčija skoro popolnoma zanemarijena. Nekaj vprašani s strani slovenskega konzuma je bilo mogoče le s težavo zadovoljiti ter je bilo za naš trg sklenjenih nekaj kupcij. Položaj je ostal zaenkrat neizpremenjen, pšenica se drži nadalje čvrsto, tudi koruza je trdna, v ostalih predmetih ni povišanja za notacije. Čikaška borza beleži zopet močnejši dvig cene za pšenico v vseh terminih (113), dočim ji položaj za ostale proizvode trden.

V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post. plačl). 30 dni, dobava promptna): pšenica baška 80 kg 2 odst. 257.50-260 junij 262.50-265, moka 0y vag. bl. fko. Ljubljana 370-375, koruza laplatska za julij in avgust in september 297.50-300, bč. ml tar. 272.50-275, nav. vozn. 280-285, ječmen bar piv. 70 do 71 kg 315-317.50, bč. 67-68 kg, 290 do 292.50, oves bč. 275-277.50.

Sveta življenje in vrvenje

Pes kot tožnik

Široki javnosti pri nas še ni znano, da je pes pri zasledovanju zločincev zaenkrat svojo vlogo doigral. Izvedenci so nepobitno ugotovili, da se na pasji nos in pasjo pamet pri izvrševanju kazenskega prava nikakor ni zanesti. Procesi, v katerih so bili obtoženci obojeni predvsem na podlagi pasjega »pričanja«, to je, ker so se zasledujoči policijski psi pri njih ustavili in jih oblagali, se mnogokje obnavljajo. Zelo verjetno je, da so bili mnogi po krivem obsojeni in so po nedolžnem prestali v ječi leta in leta. Bil je skrajni čas, da se je napravil konec ali se je vsaj omejilo delo ljudi, ki bi bili najrajši prepustili vse dokazovanje v kazenskih pravdah — psom. V tem smislu je priobčil v berlinskem tedniku »Grüne Post« (z dne 2. jun. t. l.) zanimiv članek H. v. Gaudecker. Med drugim piše:

»Kritični poizkusi so v novejšem času omajali vero v nezmotljivost pasjega nosu. Po katerih duhovih se pes prav za prav ravna? Po človeku lastnem duhu ali po duhu obutnega usnja ali pa po duhu tal in trave, ki se vsled človeške stopinje, ki tla kolikor toliko razrije odnosno stiska, izpremeni? Da bi to dognali, so napravili naslednje poizkuse:

Na sestavljeni škripec so pritrdili kolo, ki je imelo na zunanji strani v razdalji enega koraka pribite lesene oblike čevljev. To kolo so s pomočjo škripca pomikali po tleh, tako da so se v tleh delale stopinje. Potem je šel gospodar ali vodnik psa nekaj časa po teh umetno narejenih stopinjah, na nekem mestu pa je v pravem kotu z umetno sledjo krenil v stran. Ko so potem pripeljali psa in ga napotili, da zasleduje sled, so doživeli vežbalci policijskih psov hudo razočanje.

Angleško letalo »City of Ottawa«, ki je oskrbovalo zračni promet na progi London—Zürich, je te dni v Rokavskem prelivu, ko je hotelo zasilno pristati, ponesrečilo. Od 11 potnikov jih je 7 utonilo. Razbito letalo vlečejo s parnikom proti angleški obali.

ranje: pes ni sledil gospodarjevim odnosno vodnikovim stopinjam, marveč umetno narejeni sledi! Pes se torej ni ravnal po človeškem duhu, marveč zgolj po zemeljskih in rastlinskih duhovih.

Sedaj so dobili poizkusi dosedanje pasje šole z nezmotljivostjo pasjega voha čisto drugo lice. Reklo se je: Pes sledi vodnikovim stopinjam tudi potem, ko si je bil vodnik sredi poti čez čevlje obul gumijaste snežne čevlje, tako da je bil lastni človeški duh pomešan z močnim vonjem gumija. Iz tega se je »klepalo, da se pes s svojim neprimerljivo ostrim in nezmotljivim vohom ravna po človeškem duhu. Dejansko pa je pes sledil stopinjam tudi potem, ko je imel vodnik obute

snežne čevlje, ravno zato, ker že iz početka ni sledil ali vsaj ne izključno človeškemu duhu, tako da izpremembe, ki je prišla z gumijastimi čevlji, sploh opazil ni.

Vežbanje policijskih psov je bilo treba postaviti na čisto novo podlago. V začetku vežbanju psu ni bilo treba drugega, nego slediti vodnikovi sledi. Ko je to znal, je druga oseba križala vodnikovo sled. Na teh križiščih se je začel konflikt v pasjih možganih. Mnogi po starem načinu izvežbani policijski psi so krenili za napačno sledjo druge osebe, prav noben pes pa ni opravil svoje naloge zanesljivo. Šele po večmesečnih vežbah so dosegli, da se ovčarski psi niso dali motiti po napačni sledi in so brez omahovanja sledili vodnikovim stopinjam.

Da bi znanstveno neoporečno dognali, ali se pes pri zasledovanju drži zgolj posebnega človeškega duha, so napravili še naslednji poizkus: Nad nedotaknjenim ozemljem, kamor niso prihajali drugi ljudje, so na sestavljeni škripec pritrdili sedež, ki je visel čisto blizu tal, vendar tako, da se jih ni dotikal. Na sedež je sedel vodnik, ki so ga tako potegnili preko ozemlja; pri tem je vodnik mencial in stresal z rokami, tako da je moglo čim več vonjajočih delcev pasti z njega na tla. Ko so nato pripeljali pse, sploh niso našli nobene sledi.

Zanimivo je, da so nanovo izvežbani psi pri starem poizkusu z gumijastimi čevlji popolnoma odrekli: na mestu, kjer si je bil vodnik obul gumijaste čevlje, so se ustavili in niso šli dalje. Navidezno so psi v svoji sposobnosti nazadovali, dejansko pa so napredovali: naučili so se spoznavati izpremembo v sledi in so zato opustili nadaljnje iskanje.

Posestniki zasledovalnih psov so želeli, da bi s svojimi izvežbanimi psi hitro dosegli čim večje uspehe. Resničnih uspehov pa biti ne more, dokler uganka pasjega nosu ni popolnoma rešena. Sedaj smo spoznali, da psu ne moremo pripisovati prevelike veljave kot obtežilni priči. Pes naj še dalje ostane zvesti varuh in zaščitnik človeku, toda s sodnijskimi spisi naj nima opravka — dokler ne bomo kaj več vedeli o njegovem nosu...

Zakaj se moški poročajo

V Berlin je dospela najpopularnejša ameriška pisateljica Anita Loos-Emerson s svojim soprogom pisateljem Johnom Emersonom, da se pogaja zaradi uprizoritve svoje igre »Gentlemen prefer Blondes« — »Blondinke imajo prednost«. Anita Loos je majhna, šibka brinetka. Kot dete impresarija je nastopala na gledaliških deskah že od svojega 12. leta. Kasneje je poizkusila s pisateljevanjem in delala za film. L. 1919. se je poročila s pisateljem Emersonom. Svetovno slavo ji je prinesel roman »Blondinke imajo prednost«, ki ga je napisala v šestih tednih. V pogovoru z berlinskimi časnikarji je izjavila pisateljica, da imajo vsi moški raje blondinke in poroče črnke le zato, ker se boje njihove energije. Noben moški se ne poroči rade volje, marveč le iz čustva dolžnosti. Uspehi blondink je v tem, da se skoraj nikdar ne smejejo; noben moški ne more biti divje zaljubljen v žensko, ki se smeje. Blondinke so romantične, in to vleče moške. Zenske, ki imajo mnogo humora, pa najdejo med moškimi mnogo prijateljev. »Knjigo »Blondinke imajo prednost« sem napisala skoraj natančno po življenju in črnka Doroty sem pravzaprav jaz sama. Drugi del romana: »Toda črnke se poroče« sem napisala zato, ker so se vsi zanimali za usodo črne Doroty.

Ali je tipkarica »tretja oseba«?

V Avstriji velja zakon, da sme v zaprtem pismu vsak vsakogar poljubno opsovati in žaliti, samo da pismo ne pride v »tretje roke«. Te ugodnosti se ljudje še precej radi poslužujejo. Tako je nedavno neki Th. J. na Dunaju poslal nekemu K. D. tako pisemce lepo dišečih cvetk... Pismo je bilo sicer zaprto, toda pisano s strojem in K. D. je tožil zaradi razžaljenja časti, češ, da je bilo pismo diktirano tipkarici, ki v tem slučaju predstavlja »tretjo osebo«, to je javnost. Sodnik je pa razsodil tako: »Pišoča moč ne more veljati kot tretja. Gospodična, ki tipka, je samo podaljšana šefova roka, del pisalnega stroja. Zdrdra toliko pisem, da vse takoj zopet pozabi, ne da bi se zavedla vsebine.« — Neki hudomušnež predaga, da naj se napravi naslednji poizkus: Šef naj narekuje tipkarici: »Gospod policijski predsednik! Nahajam se v najstrašnejši smrtni nevarnosti — v poslopju se nahaja peklenški stroj s tlečo vrstico — ako ne pošljete takoj pomoči, zleti vse v zrak...« Ali bi tajnica po tipkanju tega pisma nedolžno vprašala: »Prosim, gospod šef, ali naj se pismo odpošlje še nočoj ali pa je čas tudi jutri?«

Radola Gajda, bivši namestnik češkoslovaškega generalštabnega načelnika in voditelj češkoslovaških fašistov, ki je bil te dni obsojen na dva meseca težke ječe, ker je dal napasti ministerialnega uradnika, ki je nosil pri sebi listine prejšnjega Gajdovega procesa.

Tudi moške bi se radi osvobodili

alimentacij namreč. Dunajski listi poročajo, da se je včeraj oglasila pri zveznem predsedniku Miklasu deputacija Zveze za moške pravice in mu predložila svoje zahteve. Zastopniki moških pravic praviijo, da naj se sedaj, ko so se ženske gospodarsko osamosvojile in delajo moškimi v pridobitnih poklicih konkurenco, izpremene zakonske določbe glede alimentacij. In to takole: Če se loči zakon, ki še ni trajal 10 let, po moževi krivdi, potem žena nima pravice do vzdrževalnine, marveč samo do odpravnine. Zaradi alimentacij se moškega premoženja sploh ni smeti dotakniti, marveč se morajo v to porabiti le moževi dohodki; vendar se mora možu tudi od dohodkov pustiti eksistenčni minimum, neglede na to, ali ostane kaj za alimentacije ženi odnosno otrokom ali nič. Zapor na kazni zaradi alimentacij se mora odpraviti. Matere morajo prispevati za vzdrževanje zakonskih in nezakonskih otrok. Če je mož v sili, je žena obvezana, da mu plačuje vzdrževalnino. — Moški bi torej radi iz pridnosti in gospodarske sposobnosti ženskega spola kovali kapital zase in se izmuznili alimentacijam. V lepo luč jih ta zahteva ne postavlja; zato so pa simpatične njihove nadaljnje zahteve: Ako se loči zakon zaradi ženske krivde, izgubi žena pravico do moškega priimka in njegove domovinske pristojnosti. Kazenske določbe glede oskrumbe in zapeljavanja pod obljubo zakona, se morajo raztegniti tudi na ženske. — Kakor se vidi, gre sedaj v boju med moškim in ženskim spolom — zares!

Ray Keech, ameriški svetovni dirkač, je pri tekmah v Altooni (Pennsylvania) smrtno ponesrečil. Keech je lani izboljšal svetovni rekord na 334 km.

Orel napadel letalo

Že večkrat se je zgodilo, da je kaka velika roparica napadla letalo v zraku. Tako je lani v Ameriki jastreb napadel pomorsko letalo in raztrgal platneno nosilno ploskev. Letalo je padlo na tla ter sta obležala oba pilota mrtva. Te dni je pa na progi Krakov—Lvov velik orel napadel Junkerjevo letalo. Ker je pa celo letalo iz kovine, je ptič prav spravljal aparat trenutno iz ravnotežja, druge nesreče pa za letalo ni bilo; pač pa je orel svojo prdrznost plačal z življenjem.

Zadnji poizkus z umobolnim plesalcem

Balet Diagilova v Parizu je priredil te dni svojevrstno predstavo. Na programu so bili med drugim poloveški plesi, ki so od nekdaj najsijajnejša točka tega ruskega baleta. Razlika je bila le v zasedbi posameznih ulog; tako je n. pr. plesalka Kargavina imela ulogo kakor pred 15 leti. Tudi ostale partije so bile kolikor mogoče v istih rokah kakor pred 15 leti. Razlog je bil tragičen. V loži je namreč ta večer sedel nekdanji član tega baleta — Nijinsky, slavni plesalec, ki mu ni bilo para na svetu. Ob začetku svetovne vojne pa je Nijinsky zblaznel in poslej so se najboljši dunajski in pariški zdravniki zaman trudili, da bi ga potegnili iz duševne teme. Sedaj so napravili še en poizkus: vprizorili so poloveške ples v isti obliki kakor l. 1914., ko je še sodeloval Nijinsky, v nadi, da se mu ob pogledu nanje ukreše iskra spomina in pameti. Toda poizkus je ostal brez uspeha: Nijinsky je gledal, pa ni ničesar videl; svet je zanj izgubljen in on za svet.

Odkodi »biflanje«

Izraz »biflati« za naporno, neprestano učenje je v rabi tudi pri nas. Beseda je nemškega izvora in se glasi pravilno »büffeln«. Je pa še sporno vprašanje, ali prihaja od stare besede »puffeln« ali »buffeln«, kar je pomenilo preje suvati, pretepati; »biflati« bi se torej reklo, da se mora tak priden učenec pretepati z učenjem, predno mu kaj v glavi ostane. Mogel bi pa ta izraz izhajati tudi od besede »Büffel« — bivol in pomenja isto, kar »ochsen«, kar bi se v slovenščini reklo »garati kakor črna živina«.

»Na, prijatelj, tu imaš zaprosenih 300 dinarjev. Želim ti vse najboljše, da si mi zdrav in Bog s teboj!«

»Hvala, hvala, prijatelj! Toda zakaj se tako slovesno poslavljaš?«

»Ker se bojim, da te ne bom nikdar več videl!«

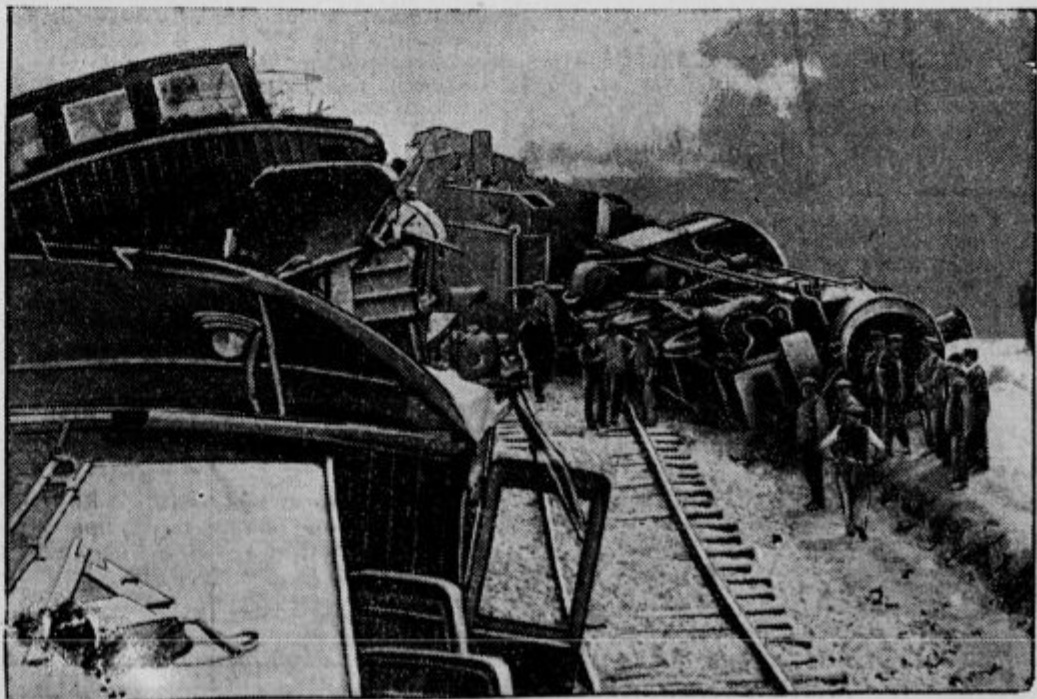
*

»Danes sem se dal zavarovati proti ognju in toči.«

»Proti ognju — razumem. To ni prođ vržen denar. Toda proti toči? Kako bi se dala narediti toča, prijatelj?«

Macdonald in Dawes sta po svojem pogovoru na Macdonaldovem vrtu zasadila drevo miru, ki naj bi bilo znamenje sporazuma med narodi. (Macdonald ima lopato v rokah, Dawes drži drevesce.)

Železniška nesreča pri Grammontu na Flandrskem, kjer je prvi vlak skočil s tira, naslednji pa je zavožil na razvaline. Bilo je 9 mrtvih in 15 ranjenih.

Za duha in srce

Škoj Strossmayer in vatikanski koncil

Dr. Andrija Spileta: Biskup J. J. Strossmayer u vatikanskem saboru. Govori, predstave, prosvjedi. Izdanje Hrv. Bogoslovne akademije. Zagreb 1929. Strani 160. Cena 50 Din.

Djakovski generalni vikar dr. Andrija Spileta je zbral v tej izredno važni publikaciji ves avtentičen material o vlogi pokojnega velikega škofa na vatikanskem cerkvenem zboru. Njegovi govori na plenarnih sejah se dopolnjujejo s spomenicami in ugovori, brez katerih bi objektivna slika bila nemogoča. Važna za široko javnost je ugotovitev, da je oni V. govor Strossmayerja na vatikanskem zboru, ki se je v svobodnemiselnem tisku toliko proti papeštvu izražal, fiktivna odpadlica duhovnika, Mehikana dr. José Augustin de Escudero. Tisti V. in poslednji govor, ki ga je Strossmayer svet imel, se glasi bistveno drugače in ga je zbor mirno brez medklicev poslušal, dočim je bilo med IV. govorom Strossmayerja razpoloženje jako burno. In še bolj zanimivo je to, da v tem govoru, ki je večino škofov razburil, ni nobenega govora o papeževem primatu ali o nepogrešljivosti, ampak je Strossmayer jemal v zaščito protestantizem, češ da le-ta ni v toliki meri izvor vseh herezij in zablod kakor se trdi v načrtu, ki je bil predložen zboru. Kar pa se V. govora tiče, ki ga je zbor mirno sprejel in mirno o njem razpravljaj, obravnava nepogrešljivost rimskega papeža, ki je Strossmayer ne osporjuje, misli si jo pa omejeno po škofih, oziroma cerkvenem zboru. Največ je na to njegovo zmotno mnenje vplivalo to — kar na koncu svojega govora sam jasno poudarja — da se ne bi po predloženi definiciji infalibilitete odbilo pravoslavlje in otežkočila unija, ki je bila Strossmayerju vedno pred očmi. V kolikor se je veliki škof v tem motil, je sam po dogmatičnem razlaganju zbora priznal in predkral ter odločno protestiral proti podtikanjem liberalnega tiska, ki je potvarjal tako duha Strossmayerjevih izjav kakor besede. Ena spomenica Strossmayerjeva, ki se tiče poslovnika koncilja, katerega si je želel drugače, je podpisana tudi od slovenskih hierarhij Dobrič, Legata in Stepišnika. Sploh pa je bilo vse izrečeno z največjim spoštovanjem in je v govorih Strossmayerja na zboru mimo omenjene zmote veliko neizbržno globokih misli; za slovanstvo in njegovo nalogo v krščanski Cerkvi n. pr. se gotovo na cerkvenem zboru ni še nihče tako zavzel kot Strossmayer na koncu svojega V. govora. Dr. Spileta smo za to njegovo publikacijo zelo hvaležni. Pisatelj varuje največjo objektivnost, samo da bi jaz v Strossmayerjevih govorih ne bil sam od sebe ničesar podčrtal.

Due akciji za širjenje naše knjige

K članku o krizi naše knjige v 141. številki našega lista pripominjamo, da smo izvedeli o dveh akcijah iz najnovejšega časa, ki imata namen, dvigniti med našim narodom ljubezen do knjige. Prosvetna zveza v Ljubljani je poskusila na poseben način pospešiti ustanavljanje knjižnic po izobraževalnih društvih, koder so še brez knjižnice. Vodilo je pri tem tole načelo: knjižnica bo uspevala, ako bo imela vsaj nekaj takih knjig, o katerih bo rekel sleherni, ki jih bo prebral: »To je pa bilo branja vredno!« Začetni stroški za knjižnico pa ne smejo biti previsoki. Radi tega je sestavila Prosvetna zveza seznam dvajsetih knjig, ki naj bi jih brez izjeme vse kupila vsaka knjižnica kot jedro takoj, ko se ustanovi. Vseh teh 20 knjig stane vezanih nekaj manj nego 500 Din; to vsoto mora pač žrtvovati za knjižnico sleherni izobraževalno društvo, ki hoče biti vredno tega imena. Kajti prosvetno društvo brez knjižnice pač komaj zasluži to ime. Seznam teh 20 knjig bo izšel v naslednji številki Vestnika Prosvetne zveze.

Nekaj aličnega je ukenila tudi Mohorjeva družba. Koledar za 1930 bo prinesel nekaj navodil, kako naj si bralci snujejo svoje domače knjižnice. Pri tem priporoča 20 knjig od katerih je sleherni vredna, da pride med široke plasti naroda. (Deloma se ta seznam krije s seznamom Prosvetne zveze, v marsičem sta si pa različna.) Pri tem se je upoštevala samo kakovost knjige brez ozira na založništvo, kjer je izšla.

V doseg tega namena, da bi zavzemala knjiga zopet častno mesto v slovenskih domovih, je storila marsikaj tudi Mohorjeva družba, ki je razvila v poslednjih letih živahno akcijo za svoj razmah, tako da je narasla v zadnjih treh letih (1927—1929) za 12.956 udov. To ne pomenja samo napredka Mohorjeve družbe, ampak tudi kulturni napredek vsega našega naroda, predvsem pa napredek naše knjige. V več nego 50.000 izvodih se bo l. 1930 pričel Slovencev nakup knjig in gojitev knjižnic.

II. produkcija konservatoristov

22. t. m. je bila v Filarmoniji druga produkcija konservatoristov. Čuli smo pianiste šole prof. Šmalc-Svajgarje, B. Leskovic in A. Ravnik, P. Menardijevo in P. Kančovo. Zlasti zadnji dve, še posebej gđna Menardijeva, sta pokazali izredno izoizeliranost, neko subtilnost in koncentracijo, razven pa čist klavirski stil, ki pade v oči. Čuli smo dalje goslače prof. Jerajeva (Dermelj A.) in Slai-sove šole (Uroš Prevoršek je za prvi letnik z izredno bravuro v tempu igral Schubertovo L'Abelle), dalje čeliste prof. Berana, Leskovic, Nachtigala, Santla, Lesjaka in končno celo vrsto pevcev in zlasti pevka. Profesorica Wistinghausova je vzgojila Cveta Šviggla, pevca ugodnega, donečega materijala, št. Korenčanovo, D. Sokovo, svetlega glasu, ki je pela koloraturno partijo in Jos. Sivčeva, sopranistko močnega glasu in dramatičnega značaja. Ravnatelj Hubada učenko A. Skvarčeva odlikuje izvrstna, vsestranska in zlasti zelo naravna pevska tehnika, gđa. Golob Franja iz šole prof. Foedranspergove pa je glede obsega glasu (kake tri oktave!), ki je v vseh legah nekako naravno izrazit, naravnost redek fenomen. Tudi ji, mislim, ne manjka za umetniško potrebna daru.

Na sporedu so bile skladbe teh-le skladateljev: Bach, Borodin, Scott, Szimanowski, Mozart, Nicolai, Goltermann, Rossini, Chopin, Bloudek, Musorgski, Schubert, Novak, Strauß.

Zagreško pismo

Istočasno, ko se je vprizorila premiera »Meistersingerjeve«, je po srečnem naključju poslušal svojevrstni Zagreb naše hrvatske — mojstrske pevce. Agilna pevska župa »Matija Gubec« je priredila na koncu prosvetnega tedna pevsko tekmo svojih društev, ki se v glavnem nahajajo po vaseh. Pomanjkanje dobrih dirigentov, zaposlenost članov pevskih društev, vse to je zapreka dobremu razvoju teh društev. Doda kljub vsemu temu je pokazal letošnji nastop, da je vokalna glasba v hrvatskih vaseh na zelo visoki stopnji. Gosp. Milan Prpić, znani hrvatski dirigent, je ustanovil nagrado za najčistejšo vokalno produkcijo hrvatskih kmečkih društev, da na ta način pospeši plemenito tekmovalstvo. Letošnji uspeh mu je najboljša nagrada. — Avtor teh beležk iz hrvatskega kulturnega življenja je nedavno napisal v »Slovenec« neko beležko o »Novi Evropi« od 26. aprila in sem pri tej priliki opomnil, kako neprijetno je, da je v ta, sicer skrbno urejvani list zašel nek članek, ki je tako po svoji vsebini kot po svojih trditvah zelo neprimeren. V tej številki se je nahajal namreč članek g. L. Tomanovića o svetovni vojni, v katerem avtor trdi, da je bila prva slovenska država zetska država Vojislavičev v XI. veku. Na to beležko je urednik »Nove Evrope« gosp. Milan Čurčin napisal odgovor na platnicah svojega lista, kjer na zelo neokusen način napada uredništvo »Slovenca« in pisca teh dopisov. Ker sem vedno skušal biti do skrajne mere objektivni nasproti vsem pojavom hrvatskega javnega in kulturnega življenja — to objektivnost sem znal ohraniti tudi v času najhujših borb v našem političnem življenju — ne želim na takšno pisanje »Nove Evrope« natančneje odgovarjati, in imam po vsem tem samo eno dolžnost: da o »Novi Evropi« ne spregovorim več niti besedice. M. Ujević (Disky).

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 1. zvezek. Štefan Golji in Njegovi. Tolminske novele. Prvaki slovenskih pisateljev nam je v Štefanu Golji podal edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščinske močujočnosti, ovekočevl slovenskega duhovnika tistega časa, ki dá življenje za svoje ovčice, in preplete krepko stavbo svojega nedosežnega romana s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji nežni izvedbi nima sebi enake — Tolminske novele vsebujejo med drugim originalni, že splošno zasloveli pridigi na Pust in »Pulver und Blei« ter biser naše novelistike: »Gospoda Matije zadnji gost.« (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 2. zvezek. Bogovec Jernej. — Balade v prozi. V strašni borbi mesa z duhom nam pisatelj tu predločuje predikanta, ki je zadnji propovedovatelj luteranstva na Slovenskem. Z besedo, izostreno do zadnje izrazne možnosti, se dviga v »Bogovcu« pred nami ona divje strastna doba, skozi katero seva v vsej svoji trpkosti slovenska zemlja, ki je nepremagljiva. — Balade v prozi so mojstrovine, ki se bodo čitale kot vzor slovenskega jezika in zrcalo slovenske duše. (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

IVAN PREGELJ: Izbrani spisi. 3. zvezek. Odissej iz Komende. Peter Pavel Glavar. — Zapiski gospoda lansprekega. 1929. — 3. zvezek Pregljevih spisov je pač vrhunec onega Pregljevega ustvarjanja, ki sega v srce ljudstvu, ker je iz njega vzeto. Zgodba moža, ki se je kot nezakonski otrok povzpela iz največje siromašne do uglednega duhovnika in dobrotnika svojega ljudstva, predstavlja živ kos slovenske zgodovine. Glavarjevi »Zapiski« so pa zakladnica življenjske modrosti. »Regina« roža ajdovska, ki knjigo zaključuje v pripovedovanju Glavarja samega, je najlepši romantični pripovedni biser Pregljev. (Cena broš. knjigi 45 Din, vezani 60 Din.)

Dobiva se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

»Krič«, št. 5 in 6. Popravki. Uredništvo prosi, da bralci blagovolijo v članku »Katoliška akcija« popraviti nekatere neželbe tiskovne napake in sicer: str. 81, vrsta 20, ideja katoliški akciji — idej o katoliški akciji; 82 v zadnji vrsti: in ne na — in na; 85, 2 nalogo v — nalogo, v; 86, 85 prosveto, ali za gospodarstvo — prosveto ali gospodarstvo; 87, 8 akciji? Kako — akciji? Kako; 89, 12 ut summa — et summa; 93, 35 publicae — publice; 94, 14 omnio — omnino; 94, 14 quem admodum — quemadmodum; 94, 17 ordeant — ardeant; 96, 9 eam dedecet — eum dedecet.

»Rast«, študentovski list, št. 5 prinaša več donoskov k zgradbi nove kulture, umetnosti, šoli in vzgoji in pod. Povdarja se v zadnjem času zlasti delo za cirilmelodijsko idejo in za narodne manjšine.

Šestdeset let pujske gimnazije (1909—1929) je naslov 51. šolskemu izvestju pujske gimnazije s prologom Ksaverja Meška, zgodovinskim člankom dr. Josipa Komljanca in šolskim poročili Petra Holečka. Knjigo krasijo izredno uspešni, umetniško fini lesorezi četrtošolcev Erika Hamanna, Maksa Vanda, Gajmira Rusjana, Branka Salamuna in Franca Čučka.

Matica Hrvatska je imela 23 t. m. svoj občni zbor. Letos je M. H. dosegla rekord, ko je izdala 14 knjig. Občni zbor je sprejel velik kulturni program za bodoča leta.

»Tajna zelen ptice«, pod tem naslovom je prevedel Anton Matasovič znanega »Boya« Louisa Colome v založbi Društva Sv. Jeronima v Zagrebu. Strani 184, cena 15 Din.

Sodobna jugoslovanska žena. — Poljski ženski list »Sodobna žena«, ki izhaja v Varšavi (Marzalkowska 148) je posvetil 9. številki letnika sodobni jugoslovanski ženi. Tam priobčeni članki govore o izvoru jugoslovanskega naroda in jezika, o ženskih organizacijah v Jugoslaviji, o Zdenki Marković, o vlogi jugoslovanske žene v literaturi, o hrvatskih artistkah, o življenju bosanske hercegogovske muslimanke, o narodnih nošah, o izdelovanju preprog, poleg tega je preveden fragment iz knjige »Dom v snegu« Z. Markovičeve. Reči je treba, da s to vrsto reklame v inozemstvu ne moremo biti zadovoljni, saj se o Slovencih tu nikjer ne govori, razen v poročilu o organizacijah, a vrednost informacij označuje dejstvo, da je n. pr. Zofka Kvedrova predstavljena kot častokrvna Srbinja! Poljakinji pri tem ne zadene krivda, ampak tiste, ki jih informirajo. F. V.

Remarquejev roman »Im Westen nichts neues«, ki so ga nekateri katoliški kritiki grajali, je našel priznalo oceno v »Hoehlandu«. Kritiki dr. Fuchs priznava, da Remarque vojno ni doživel kot kristjan, toda vojno kot tako ni še nihče tako verno, brez vsake tendence, tako, kakršna je v resnici bila, naslikal kot Remarque. Verujoč človek bi bil v njej videl le še več tragike. Če je R. napisal par strani iz najnižjih nižav človeka, treba reči, da

umazanosti ni iskal, ampak le naslikal tisto, ki je v resnici bila in je ni bilo treba šele iskati. Nek prizor iz bojnice je za katoličana mučen, a je v smislu realizma več kot verjeten: to se je dogajalo. Na drugi strani pa je R. ravno o katoliških bojnicih in sestrah napisal največje priznanje. Sploh ima roman to odliko: da ni ne visoka umetniška ne globoko idejna ne tendenčna, ampak resničen in ga prav radi tega, ker je prost vsake zlaganosti, radi beremo. Dozdaj se ga je prodalo že 500.000 izvodov.

Literarni drobič. V kratkem izide knjiga Benita Mussolinija: Italia, Roma ed il papato. — V Leningradu je državno založništvo »Gosizdat« praznovalo 10-letnico svojega obstoja. »Gosizdat« je med drugim izdal Ljeningova dela in sicer 13 milijonov izvodov, Stalinova, 8.800.000 izvodov in Buharinova, 2.300.000 izvodov. Razen tega je izdal 21.500 drugih knjig v 480 milijonov izvodih. — Shaw se je odločil, da pusti svojo novo dramo »The Apple Court« izjaviti v prvi v Varšavi v »Teatru Polskemu« sredi junija meseca. Igra je politična. V Londonu jo bodo vprizorili šele jeseni. V Varšavi, je dejal Shaw, bodo politično tendenco njegove igre najbolj razumeli. — »Oeuvres publiées de Paul Verlaine, dozdaj še neobjavljene pesmi in skice Verlaineove, so izšle pri Messeinu v Parizu.

Sertillanges et Boulanger: Les plus belles pages de saint Thomas d'Aquin. — Paris, Flammarion; 12 fr.

M. J. Larsons: Als Expert im Sowjetland ist izšlo pri Rowohltu v Berlinu.

Conan Doyle, Izgubljeni svet. 31. zvezek Ljudske knjižnice. Conan Doyle je pisatelj, ki ga noben drugi ne prekosí v iznajdljivosti fantazije, napetosti dogodkov in presenetljivosti zaključkov — pričujoča povest pa po zanimivosti nadkriljuje vse njegove ostale. Povest stane broširana 24 Din, vezana 32 Din in se naročuje v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 25. junija: 12.30 Reprodukcijska glasba. 13. Časovna napoved, borzna poročila in reproducijska glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.00 Koncert Radio-orkestra: Linke: Parada siameške straže. Theimler: Zvonovi iz Vinette, Schubert: Uspavanka. Na mescu, Prošnja, Kuhlman: Andante iz sonate 55 Potpuri čeških narodnih pesmi, Petrie-Martel: Mornarjeva usoda, Dvořak: Slovenski plesi št. 8. 19.30 Kraški prepadi, g. Kunaver. 20. Nemščina, gospa dr. Piskernik, zaključno predavanje. 20.30 Naše sosednje države: Geografski oris Rima, dr. Bohinec. 21. Courteline: »Stalni gost« in »Pri-ljudni komisar«, izvajajo člani nar. gl. 22. Časovna napoved in poročila. 22.15 Koncert Radio-orkestra: Keller Bela: Posvetitev templja, Herbert: Tajne noči, Lortzing: Orožar, Faure: Uspavanka, Čajkovsky: Romanca, Wolf: Sampanjec.

Drugi programi:

Torek, 25. junija: Belgrad: 12.45 Plošče. — 13.30 Dnevne vesti. — 17. Ura za deca. Pravljice. — 17.20 »Naši narodni psalmi.« — 17.55 Stražna parada ali radijski kvartet. — 20. Recitacije iz del »Jovislava Ilića.« — 20.35 Radijski kvartet. — 21.40. G. M. Djokić predava o dogodoljajih iz kriminalnega življenja. — 22.05 Dnevne vesti. — 22.15 Narodne pesmi s flauto in harmoniko, ljudski pevci Samovaz. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 18. Poljudni popoldanski koncert. — Praga: 11.30 Plošče. — 12.20 Prenos iz Brna: Orkestralni koncert. — 16.30 Koncert. — 19.05 Tamburin. — 20. Koncert. — 21.20 Koncert (viola in klavir). — 22.20 Plesna godba. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert. — 20. Italijanske pesmi. — 20.30 iz življenja dela Mozartovega. — 21.45 Plošče. — Toulouse: 12.45 Koncert. 13.15 Pesmi. — 13.30 Simf. orkester. — 20.30 Dunajski orkester. — 20.45 Tangos et fandango. — 21. Koncert (operetni odlomki). — 21.15 Simf. orkester. — 21.30 Odlomki iz komičnih oper. — 21.45 Plesna glasba. — Katovice: 16.30 Plošče. — 18. Prenos koncerta iz Varšave. — 19.50 Prenos iz poznanske opere. — Rim: 13.15 Trio. — 17.30 Popoldanski koncert. — 21. Prenos opere: Vestalka (Spontini). — Berlin: 17. Koncert. — 18.40 Knjižna ura. — 20. »Jesenski manevri«, opereta v 3. delu. — Uglasbil Em. Kálmán. — Dunaj: 11. Popoldanska godba. — 15.15 Prenos slik. — 16. Popoldanski koncert. — 17.35 Glasbena ura za deca. — 20. Duhovna glasba a capella. — 20.45 Koncert prvega Dunajskega mandolinskega zbora. — Milan: 11.15 Plošče. — 18.35 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 17. Koncert kvinteta. — 19. Jazz. — 20.30 Koncert vokalne in instrumentalne glasbe. — 22. Petra glasba. — Budapest: 9.15 Koncert. — 11. Koncert pihalnega orkestra. — 17.10 Lahka orkestralna glasba. — 19.30 Večer ogrskih pesmi. — 20.30 Koncert. — 21.45 Koncert. — 22.45 Plošče.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Povedal nam je tudi, kako se kraju približujemo, ne da bi nas zapazili. Zadnje pol milje pota pa je na odprtem kraju in bo treba plezati po strmini; če sploh kje moramo tukaj biti pripravljeni, da ne bo šlo vse gladko. Zdaj pa prosim, da greste vsi spat, kajti na pot bomo morali še pred zoro. Smo skoraj tik ceste in če bomo hitro stopili, upam, da bomo do rova dospeli ob solnčnem vzhodu ter prišli v mesto, še preden bodo Bakairi izvedeli za našo navzočnost.

63. Zadnja straža na delu.

Naslednje jutro so se že ob štirih oprtali s svojimi tovari.

»Jim, koliko časa si spal?« vpraša Greg polglasno.

»Kolikor ga je bilo,« odvrne Jim.

»Potem imaš boljše živce kot jaz. Ves čas so mi uhajale misli k tem zverinskim Bakairim in sem tuhtal, kako neumno bi bilo, ako bi nas zajeli zdaj, ko smo takorekoč že na pragu.«

»Pa nikar ne misli nanje,« mu svetuje Jim. »Saj jih skoraj gotovo niti videli ne bomo; če se pa vendarle pokažejo, pa tudi nič ne dá, saj imamo puške in po Andyjevi zaslugi tudi lepo zalogo nabojev!«

»Pravim, stopajta in ne klepetajta!« se jima tesno za petami oglasi Andy.

Toda mogli so presneto malo stopati, vsaj spo-

četka, kajti pot je bila strašna in preteklo je precej časa, preden so našli cesto. Ko pa so jo končno dobili pod noge, se jim je pot boljše odsedala, dasi so radi teme morali tudi zdaj hoditi oprezno.

Ob prvem svitanju so bili še vedno v dolini. Profesor se ustavi ter se posvetoje s Zambom in Andyjem. Nato pa s prstom pokaže na čudno ostro skalno špico, ki se je na ozadju ugašajočih zvezd odražala liki ogromen spomenik.

»Rov je pod to špico,« pravi profesor pritajeno. »Potruditi se moramo, da pridemo do njega, preden se zdani.«

Zopet urno odkorakajo naprej, a kaj, ko so bili tovari tako težki in se je tako hitro danilo! Prvi žarki vzhajajočega solca so že oblili visoko špico in jo po-barvali s krasnim škrlatom.

Jim željno upira oči v visoke pečine in vpraša: »Sam, ali ti vidiš rov?«

»Ne!« pravi Sam nejevoljno. »Pa bi ga rad.«

»Zakaj? Ali se je kaj zgodilo?«

»Doslje še ne, vendar pa kar čutim, da je nekaj narobe.«

Jim se ozre naokoli pa ne more nič takega odkriti. Vkljub temu pa postane nemiren, kajti vedel je, da ima kakor toliko ljudi s Kornuella včasih tudi Sam čudovito zmožnost, ki ji pravimo drugi vid. Po sredi doline se je razprostiral gost les, cesta sama, vsekana v skalo, pa je bila skoraj ves čas nezaraščena. Končno pridejo do mesta, kjer se je pot začela vzpenjati navkreber. Jim si globoko oddahne in pravi:

»No, zdaj smo pa dobri.«

»Prehitro si rekel,« ga zavrne Sam mrko. »So že tu!«

S palcem sune v smeri proti drevju in Jim za-

gleda nage ljudi, ki na vso moč dirjajo proti njim. Andy se ustavi kot bi odrezal.

»Naprejš!« krikuje Greg.

»Le čemu?« pravi Andy. »Če zmečemo vse od sebe, jim že še lahko uidemo; ako pa hočemo cijaziti svoje težke tovore po taki strmini, nas morajo črni gotovo zajeti!«

»Kaj torej predlagate, Andrew?« vpraša profesor. »Imate kak načrt?«

»Imam! Le pogledite tja, kjer se cesta med tistima-le skalama zoži! Vi in jaz vzameva lovsko puško in risanico ter sotesko braniva, drugi naj pa neso našo šaro navkreber. Do vhoda v rov itak ni daleč, saj ga lahko razločno vidim.«

Professor se brž ozre na mesto, ki ga je pokazal Andy, nato pa po Indijancih.

»Kar dobro, Andrew,« reče živahno. »Vi drugi nesite tovore po klanec do rova! Pa urno! Časa imamo presneto malo!«

Tako je tudi bilo, kajti Indijanci so tekli jako hitro.

Bili so videti divji ljudje čokoladne polti, srednje visoke in krepki rašeni ter oboroženi s kopji, loki in puščicami. Ko zapazijo, da belci bežijo — tako so si namreč razlagali njihovo urno umikanje — zadoni iz njihovih grl strašen bojni krik in zdirjajo še hitreje. Ko je družba belcev dospela do obeh skal, ki ju je bil pokazal Andy, so bili Indijanci le še sto yardov oddaljeni. Tu pa skočita profesor in Andy v zasled, vsak na eno stran pota, ostali štirje pa sopihajo težko obloženi po strmem pobočju navkreber. Hip nato zasliši Jim tresk profesorjeve dvocevke, za njim pa odjekne Andyjeva puška, kakor da bi kdo z bičem počil. Kriki se razlegnejo pa Jim se ni smel ozreti.

»Ljudska knjižnica in založništvo Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hladno, H. C. CESARJA MONTEZUMA. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorezini, STORŽEK IN NJEGOV BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Fregelj, OTROČI SOLNCA. 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savineček, IZPOD GOLICE. 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din, vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iscejo

Inteligent
s srednješolsko maturo in z večletno prakso pri de-narnih ustanovah, popo-lnoma vešč slovenščine, nemščine, srbohrvaščine in deloma italijanščine - se v svrhu premenitve službe priporoča tovarniškim in trgovskim pod-jetjem ter denarnim za-vodom za takojšnji spre-jem. Služb. mesto sprej-me tudi izven Slovenije. Naslov pri upravi »Slo-venca« pod št. 6848.

Službodobe

Učenca
za pekarsko obrt sprej-mem. Biti mora zdrav in močan. Hrana in stano-vanje pri mojstru. Drugo po dogovoru. Karol Bele, pekarski mojster, Rožna dolina c. II št. 14, p. Vič.

Vajenca
s primerno šolsko izo-brazbo in lastno oskrbo, se sprejme takoj za ma-nufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »Pridnost« na upravništvo »Slovenca«.

Velika restavracija v Skoplju, se da v najem

z dvema senčnima vrtoma, na glavni ulici Kralja Petra — s celokupnim pohištvo in opravo. - Pogoji za-kupa po sporazumu. - Reflektira se samo na prvotne strokovnjake z odgovarjajočim kapitalom. — Za podatke in pogoje se je obrniti na

PARNO PIVARO a. d. v Skoplju.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUŠTAR,
lesna industrija in trgovina, parna žaga, Ljubljana, Dolenjska cesta 12, Ljubljana.

Razpis

zmanjševalne ofertne licitacije zidar-skih, tesarskih, mizarskih in kleparskih del za zgradbo

nove dvorazredne šole v Lomu nad Tržičem.

Načrti, proračun in gradbeni pogoji so relik-tantom na vpogled pri zapisnikarju Megliču Ignacu (poleg stavbišča) v Lomu. Pravilno taksirane in s potrebnimi dokumenti opremljene ponudbe je vložiti do 4. julija do 12 ure opoldne pri podpi-sanemu odboru. - Odbor si pridrži pravico, od-dati delo tudi drugemu, kot najnižjemu ponudniku.

Krajni šolski odbor v Lomu nad Tržičem.
Meglič Ignac, Meglič Janez,
t. č. zapisnikar. t. č. predsednik.

Več jelonoš

(donašalec jedil) sprejmejo v restavraciji hotela

„Union“ v Ljubljani.

Stalna služba. — Znanje nemščine je potrebno.

Mag. št. 21.953-29.

Razglas.

Magistrat glavnega mesta Ljubljane odreja, da morajo vsi kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji in izdelovalci ozir. prodajalci živil uporabljati za izdelovanje slaščic, sladoleda, hranila, za hlajenje pijač in vseh hranil, ki prihajajo z ledom neposredno v dotik, le umeten led, ker je vsak led iz tekočih in stoječih voda kolikortoliko nesnažen in more okužiti hranila. S tem pa nastaja nevarnost kužnih bolezni.

Mestni magistrat bo na podstavi § 4 a sanit. zakona z dne 30. aprila 1870, drž. zak. št. 68, vršil po svojih organih v tem pogledu strogo nadzorstvo in bo osebe, ki bi se ne ravnale po tej odredbi, kaznoval po min. naredbi z dne 30. aprila 1857, drž. zak. št. 198.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 15. junija 1929.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, tast in svak, gospod

LUKA SENICA

trgovec in posestnik v Šmarju pri Sevnici

v soboto dne 22. junija ob 1/23 mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 25. junija ob 1/218 na pokopališče v Sevnici. — Svete maše zadušnice se bodo čitale v sredo dne 26. junija ob 1/27 zjutraj v župni cerkvi v Sevnici. — Pokojnika priporočamo v molitev!

V Sevnici, dne 22. junija 1929.

MARIJA SENICA, soproga. — FRANC, LEOPOLD, ANTON, MILOŠ, JOŽE, VINKO, MAKŠ, ERNEST, IVAN, SREČKO, DRAGO, sinovi. — MARICA dr. JESENKOVA, hči. — Dr. R. JESENKO, odvetnik, zet. — AMALIJA SENICA roj. BONAC, PEPCA SENICA roj. JERAJ, sinah. — RADOVAN SENICA, MAJDA, BOŽA in VLASTA JESENKO, vnuki.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Frane Terseglav.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. - J. Po-gačnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Drva

za kurjavo kupujem v vsaki množini, suha ali sveža, postavljena v va-gon nakladalne postaje. Ponudbe prosim na upra-vo lista pod št. 6406.

Jesenove hlode

od 2 m 25 cm naprej — kupim. Ponudbe na upra-vo lista pod »Jesen« 6798.

Brzjavne droge

6,50 do 9 m dolge, 12/13 na vrhu debele, kupim. Obvezne ponudbe na: Korošec, Šmartno o. Paki.

Bukovo oglje

suho, vilano, kupuje ve-dno in v vsaki množini ter plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma: J. Kušljan, Kranj, Slov.

Suhe gobe

(jurčke) bele, pravilno su-sene, kupuje in plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma: J. Kušljan, Kranj, Slovenija.

Kupim

otroško posteljico, od boljše zdrave družine. Ponudbe na upravo lista Maribor.

Kupim

2 pisalni mizi, 1 močan štirikolesni ročni voz. — Ponudbe na poštini pre-dal 151, Ljubljana.

2 prašička

za rejo kupim. Restavra-cija »Soča«. Istotam kup-im čevljarški stroj sta-rega izvora.

Vnajem

Odda se takoj v najem
v najbližji okolici mesta Ljubljane mesarija z last-no moderno klavnico in še z ledom napolnjeno ledenico z vsem mesar-skim in klavniskim in-ventarjem. Tudi stanova-nje z gospodarskim po-slopjem in hlevom je ta-koj na razpolago. Pri hiši je tudi zelenjadni vrt. Istotam se tudi prodaja razno orodje in pohištvo. Naslov za informacije v upravi »Slovenca« pod št. 6805.

Posestva

Hišo

prilagojeno za trgovino in gostilniško obrt, na pro-metnem kraju, v bližini mesta, tudi na deželi, v bližini železnice, z neko-liko ha zemlje in vrtom, kupim ali vzamem v na-jem z vsem inventarjem. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod št. 6764.

Kmetijo

lepa poslopja, 17 oralov njiv, sadonosnika, vino-grada, gozda, okraj Mari-bor, prodaja za 80.000 Din Zagorski, Maribor, Taten-bachova ulica 19.

Posestvo

obstoječe iz novo zgra-jene hiše z gospodarskim poslopjem, velikim sad-nim vrtom, žago s polno-jarmenikom in obširnimi skladiščem, se prodaja. Po-sestvo leži tik ob želez-nici in je sposobno za vsako obrt. Prodajo se tudi posamezni objekti. Vprašati na upravo lista pod »Posestvo« št. 6770.

Tovarniški prostori

s skladišči, pisarno in ev-enim stanovanjem, vodo-vod in elektrika, že vse inštalirano. Prostori so suhi in svetli ter pripravi-ni za manjšo industrijo, oddaljeno 20 minut od centra, se oddajo v na-jem za avgust event. tudi prej. Ponudbe pod »Sna-žen predmet« na upravo »Slovenca«.

Trgovska hiša

I. nadstr., 5 sob, trg. lo-kal, blizu farne cerkve v lepem trgu ob juž. žel., se prodaja z inventarjem, po-hištvo za 120.000 Din. K. Breznik, Celje, Dolgo-polje 1.

Objave

Naznanilo.

Podpisana naznanjam sl. občinstvu, da vodim avto-takse tudi nadalje po svo-jem umrlem možu Franc Kokol-u z vsemi ugod-nostmi, katere so uživali pri njem. Priporočam se za nadaljnja naročila. An-tonija Kokol, vdova, last-nica avtotakse. Gaberje 6, Celje.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da ni-sem plačnik za dolgove, ki bi jih moja žena Marta Zalar kjerkoli naredila na moj račun. — Ivan Zalar, Matena, Ig.

Prostovoljna

javna dražba

v Ljubljani, Križevniška ulica 8-1, se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob 3 pop. Proda se stanovanjska oprema in oprava za eno sobo, nekaj posteljnine, odej, slik, par kovčegov in slična drobnarija, na-dalje nekaj zlatnine in draguljev, ki se lahko ogledajo pri podpisnem notarju. Galle Anton, no-tar kot sodni komisar.

Pouk

Pozor! Zasebni tečaj

za gg. čevljarje se vrši v mesecu juliju in avgu-stu. — Poučevalo se bo pri-kroj, vzorcev, kolek-cijske vzorce, izdelova-nje gornjih delov, prak-tično lepljenje čevljev, galoš itd. po novi meto-di »Ehkam« in »Ago«. Zahtevajte prospekte. — Josip Steinman, Ljublja-na, Kolodvorska 41.

Soferska šola

prva oblastv. koncesijon. Čamerik, Ljubljana (Ju-goavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokov-niški teoretični pouk in praktične vožnje na raz-ličnih modernih avtomobi-lih. s pričetkom vsa-kega prvega.

Stanovanja

Opremljeno sobo

ugodno za pisarno, v bli-žini kolodvora in sodnije se odda solid. gospodu. — Poizve se v upravi Slo-venca pod št. 6834.

Razno

Fotografski atelje

novi otvorjen; najmoder-nejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gospo-ska 39.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotograf-sko specialno podjetje Meyer, Maribor, Gospo-ska 39.

Aršnomoko in

rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK. LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Čajno maslo

vedno sveže, prvovrstno, kupite zelo ugodno v specerijški trgovini Julij Zupan, Ljubljana, Sv. Pe-tra cesta 35.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. ČERNE, Juvilir, Ljubljana, Wollova ulica št. 3.

...LEŽI NA ULICI —

SAMO

8

GAJEVA ULICA

VZDIGNI!

Pri konč. žrebanju 17. kola so dobile naše stranke s pri nas kupljenimi srečkami:

Din 1.200.000 — na štev. 42.126

Din 600.000 —	na štev. 88.511	" 250.000 —	na štev. 68.679
" 200.000 —	" 87.071	" 80.000 —	" 75.864
" 80.000 —	" 6.837	" 60.000 —	" 10.702
" 60.000 —	" 20.580	" 60.000 —	" 51.734
" 40.000 —	" 18.066	" 30.000 —	" 17.254
" 30.000 —	" 28.537	" 30.000 —	" 53.343
" 30.000 —	" 93.493	" 30.000 —	" 121.720
" 30.000 —	" 61.809	" 24.000 —	" 37.749
" 20.000 —	" 19.159	" 20.000 —	" 19.290
" 20.000 —	" 29.818	" 20.000 —	" 34.584
" 20.000 —	" 66.767	" 20.000 —	" 71.752
" 20.000 —	" 71.761	" 10.000 —	" 3.727
" 10.000 —	" 4.379	" 10.000 —	" 22.113
" 10.000 —	" 23.325	" 10.000 —	" 43.573
" 10.000 —	" 65.242	" 10.000 —	" 69.562
" 10.000 —	" 92.368	" 10.000 —	" 46.256

in mnoge druge.

Žrebanje I. razreda 18. kola: 8. julija 1929.

Strogo solidna in točna postrežba! Glavna kolektura drž. razred. loterije

Bančno komanditno društvo A. REIN in DRUG, Zagreb.

Znojenje nog, trdo kožo, ozeblino, svrab in pekoče podplate in kurje oči izleči v 2—3 dneh
FEBRUUM APARAT
patentiran v vseh kulturnih državah.
Cena Din 50 po poštne povzetju Din 56.
Glavno skladišče za Jugoslavijo:
Stara Salvator apoteka, Osljek 1.
kamor je treba tudi poslati naročila

Odda se večja partija

usnje za suknjiče
(Rockleder), **Nappa,**
Rosscheureaux

črno ali barvano. — Vprašanja pod »Usnje P-1576« na: INTERREKLAM d. d. Zagreb, Marovska ulica 28

! LUTZ in MONOLIT peči
ŠAMOTEŽ, najcenejša, prvo-vrstna šamota za peči in šte-dilnike. — Elektromotorji CONZ Altona Bahrenfeld.
Ing. Guzelj, Ljubljana VII
Telefon 3252 Jernejeva c.5 Telefon 3252

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevski izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60 —.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.